

ZAVOD ZA RIBIŠTVO SLOVENIJE
SPODNJE GAMELJNE 61 A, 1211 LJUBLJANA-ŠMARTNO

**NAČRT ZA IZVAJANJE RIBIŠKEGA UPRAVLJANJA V
GORNJESAVSKEM RIBIŠKEM OBMOČJU**

OSNUTEK

Sp. Gameljne, april 2010

**NAČRT ZA IZVAJANJE RIBIŠKEGA UPRAVLJANJA V GORNJESAVSKEM
RIBIŠKEM OBMOČJU**

OSNUTEK

Pripravil: Miha Ivanc, univ.dipl.biol.

Strokovni sodelavci: Aljaž Jenič, univ.dipl.biol.

Direktor: Dejan Pehar, spec.

Datum: 14.04.2010

Kazalo

Uvod.....	4
Splošni opis ribiškega območja	4
Meje, površine in identifikacijske številke revirjev ribiškega območja.....	4
Pregledna karta ribiškega območja	11
Opis hidroloških, hidrogeoloških ter drugih značilnosti površinskih voda.....	16
Seznam vrst in njihova razširjenost.....	18
Ocena naseljenosti in dinamike rasti	25
Podatki o drstiščih	26
Podatki o ribogojnih obratih za gojitev rib za poribljavanja.....	30
Analiza izvajanja ribiškega upravljanja v preteklem obdobju načrtovanja.....	31
Pregled in presoja uplena	31
Pregled in presoja vlaganj	33
Pregled realizacije načrtovanih ukrepov	34
Ocena ustreznosti postavljenih usmeritev in ukrepov	34
Temeljne usmeritve za ohranitev in trajnostno rabo rib.....	35
Ukrepi za ohranjanje populacij domorodnih vrst rib	35
Varstvo vrst in habitatnih tipov zaradi katerih so opredeljena območja Natura 2000 razglašena zaradi varstva kvalifikacijskih vrst rib in njihovih habitatov	40
Ukrepi v delih ribiškega območja, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status.....	42
Usmeritve za trajnostno rabo rib	42
Načela posegov v populacije rib.....	43
Ribolovni režim.....	43
Obseg ribolova	44
Drugi posegi	45
Usmeritve za poribljavanje in gojitev rib	47
Poribljavanja ribolovnih revirjev	47
Vrsta in obseg sonaravne gojitve	47
Odvzem spolnih celic	48

Uvod

V skladu z Zakonom o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/2006) in Pravilnikom o načrtovanju in poročanju v ribištvu (Uradni list RS, št. 18/2008) Zavod za ribištvo Slovenije na podlagi mnenja izvajalca ribiškega upravljanja in lokalne skupnosti pripravi osnutke načrtov ribiškega upravljanja v ribiških območjih. V postopku priprave osnutkov načrtov so bili le ti usklajeni z naravovarstvenimi smernicami Zavoda RS za varstvo narave.

Splošni opis ribiškega območja

Meje, površine in identifikacijske številke revirjev ribiškega območja

Uredba o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 52/2007) v Sloveniji določa dvanajst ribiških območij. Ribiško območje je največja prostorska enota za ribiško upravljanje, ki združuje več ribiških okolišev s podobnimi ekosistemskimi značilnostmi. V ribiška območja in ribiške okoliše spadajo vse celinske vode, ki se nahajajo znotraj meja ribiških območij oziroma ribiških okolišev, razen izločene vode po predpisu o izločenih vodah (vode posebnega pomena in komercialni ribniki) ter ribogojni objekti, za katere je bila podeljena vodna pravica. Izhajajoč iz dejstva, da v hudournikih in potokih z nestalno vodo ni rib, v ribiških okoliših te struge niso evidentirane kot revirji in niso prikazane v seznamih revirjev ribiškega območja oziroma ribiških okolišev (Tabela 2).

V skladu z zgoraj omenjeno uredbo so v Sloveniji določena naslednja ribiška območja: pomursko, zgornjedravsko, spodnjedravsko, gornjesavsko, srednjesavsko, notranjsko-ljubljansko, spodnjesavsko, savinjsko, novomeško, kočevsko-belokranjsko, soško in obalno-kraško.

Gornjesavsko ribiško območje obsega porečje Save od izvirov Bohinjke in Dolinke do jezua HE Medvode; Bohinjsko, Blejsko in Triglavsko jezera. V gornjesavskem ribiškem območju je določenih šest ribiških okolišev (Tabela 1) in sicer: jeseniški, bohinjski, blejski, radovljiški, tržiški in kranjski ribiški okoliš. Iz gornjesavskega ribiškega območja je izločen del bohinjskega ribiškega okoliša (del Save Bohinjke) ter del iz jeseniškega ribiškega okoliša (Radovna od izvira do spodnjega jezua Hidroelektrarne Vintgar), ki sta v skladu z Uredbo o določitvi voda posebnega pomena ter načinu izvajanja ribiškega upravljanja v njih (Uradni list RS, št. 52/2007) določena za vode posebnega pomena.

Tabela 1. Seznam ribiških okolišev gornjesavskega ribiškega območja z izvajalci

Šifra okoliša	Ime okoliša	Šifra izvajalca	Ime izvajalca (ribiške družine)
16	Jeseniški ribiški okoliš	1	JESENICE
17	Bohinjski ribiški okoliš	65	BOHINJ
18	Blejski ribiški okoliš	2	BLED
19	Radovljiški ribiški okoliš	3	RADOVLJICA
20	Tržiški ribiški okoliš	4	TRŽIČ
21	Kranjski ribiški okoliš	5	KRANJ

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

V tabeli 2 so prikazani revirji ribiškega okoliša, njihovo ime, meje in površina. V zadnjem stolpcu je prikazana tudi dosedanja raba revirja, ki pa se lahko v fazi priprave ribiško gojitvenega načrta zaradi naravovarstvenih ali ribiških razlogov tudi spremeni.

Tabela 2. Seznam revirjev po ribiških okoliših in dosedanji način izvajanja ribiškega upravljanja

Legenda:

šifra	Raba
0	Brez aktivnega upravljanja
1	Ribolovni revir
5	Gojitveni potok salmonidni G 1
6	Vzrejni ribnik G 2
7	Rezervat za smukanje plemenk R1
8	Gojitveni potok ciprinidni G2
9	Rezervat za ohranjanje populacij domorodnih vrst R3
p	Prizadeta
R	Rezervat za vzpostavljanje populacij domorodnih vrst R 2

Jeseniški ribiški okoliš

Revir	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Raba	površina
005	Akumulacija HE Moste	Prodna pregrada Javornik	Prodna pregrada HC Moste	1	60
058	Akumulacija Javorniški rovt	Vtok pri stari karavli	Pregrada pod st. karavlo	1	1
019	Akumulacija Završnica	Vtok pri RC Završnica	Pregrada na sp. str. jezu	1	3
010	Bistrica	Peričnik	Sotočje s Savo Dolinko	1	2,22
013	Jesenica	Planina pod Golico	Sotočje s Savo Dolinko	1	3,23
009	Jezero Jasna	Vikend naselje Jasna		1	2,21
016	Radovna 3	Pregrada HC Vintgar	Sotočje s Savo Dolinko	1	0,85
001	Sava Dolinka 1	Rezervat Zelenci	Sotočje z Bistrico	1	28,2
002	Sava Dolinka 2	Sotočje z Bistrico	Prodna pregrada Javornik	1	21,85
003	Sava Dolinka 3	Pregrada HC Moste	Sotočje s Savo Dolinko	1	39,13
007	Velika Pišnica 2	Pregrada pri hotelu Erika	Sotočje s Savo Dolinko	1	3,3
071	Bajer pod konjeniškim klubom	Izvir	Ponor pred Savo Dolinko	5	0,12
044	Bela s pritoki	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	5	1,05
031	Belca s pritoki	Karavla bivše JLA	Izliv v Savo Dolinko	5	0,88
029	Hladnik	Srednji vrh-jez	Izliv v Savo Dolinko	5	0,65
042	Javornik s pritoki	Pristava	Izliv v Savo Dolinko	5	1,8
015	Jesenica pritoki	Izviri	Izliv v Jesenico	5	0,42
024	Jurežev potok	Srednji vrh	Izliv v Savo Dolinko	5	0,15
052	Komarjev potok 1	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	5	0,26
054	Komarjev potok 2	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	5	0,38
022	Krotnjek	Korensko sedlo	Izliv v Savo Dolinko	5	0,53
025	Martuljek	Slapovi	Izliv v Savo Dolinko	5	0,1
059	Podkoren	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	5	0,2
035	Rabičevi potoki	Izvir (park Mojstrana)	Izliv v Savo Dolinko	5	0,25

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

072	Rojca	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	5	0,06
034	Smrčarjev potok	Podkuže	Izliv v Savo Dolinko	5	0,2
055	Šobčev bajer	Kamp Šobec	Izliv v Savo Dolinko	5	1,05
051	Španov potok	Izviri	Izliv v Savo Dolinko	5	0,07
021	Trebiža	Pod Tromejo	Narav. jezero Rateče	5	0,85
018	Završnica 1	Izvir	Akumulacija Završnica	5	1,2
017	Završnica 2	Od ak. Završnica	Izliv v Savo Dolinko	5	0,4
043	Pristava-bajerji	Izvir	Izliv v pritok Javornika	6	<u>1,3</u>
006	Sava D.-Zelenci	Izvir	Do Zelencev	9	<u>0,03</u>
033	Beli potok	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	p	<u>0,04</u>
062	Berje	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	p	0,05
030	Hladnik-pritoki	Izviri	Izliv v Hladnik	p	0,05
032	Lešnikov potok	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	p	0,02
038	Mlinca	Centralni bajer	Izliv v Savo Dolinko	p	0,18
012	Peričnik	Slap	Izliv v Bistrico	p	0,08
070	Pomožni ribogojni potok	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	p	0,20
063	Presušnik	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	p	0,20
064	Rečica-Betin	Most pri špeceriji	Izliv v Savo Dolinko	p	0,02
060	Sevnik	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	p	0,15
061	Ukova	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	p	0,20
045	Zasip	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	p	0,03
100	Andrejev potok	Izvir	Poniknj. v Savo Dolinko	0	0,04
083	Bitgovec	Izvir	Izliv v Završnico	0	0,07
048	Breški potok	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	0	0,03
084	Globoki potok	Izvir	Izliv v Završnico	0	0,07
014	Hrušica-Dobršnik	Od praga	Izliv v Savo Dolinko	0	0,12
056	Jakov potok	Izvir	Izliv	0	0,06
027	Jerman	Izvir	Izliv v Hladnik	0	0,20
040	Kališe	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	0	0,12
081	Koritno	Izvir	Izliv v Savo Dolinko	0	0,05
023	Mala Pišnica	Prag 3.-v smer Vršič	Izliv v V.Pišnico	0	0,22
074	Potok Hipodrom	Bajer pod konjem	Poniknjenje v kampu Šobe	0	0,12
082	Rezica	Izviri	Izliv v Završnico	0	0,08
085	Velika Pišnica 1	Izviri	Erika-pregrada	0	0,08
020	Završnica-pritoki	Izviri	Izliv v Završnico	0	0,15
028	Žlebica	Izviri	Izliv Hladnik	0	0,06
100					

Bohinjski ribiški okoliš

Revir	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Raba	površina
001	Bohinjsko jezero	Izliv Savice	Most pri Sv. Janezu	1	321,65
003	Mostnica 3	Jez v Stari Fužini	Izliv v Savo Bohinjko	1	2,5

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

002	Sava Bohinjka 1	Most pri Sv. Janezu	Rja pri vasi Polje	1	5,5
004	Sava Bohinjka 2	Rja pri vasi Polje	Cestni most pod B. Bistrico	1	9,2
011	Ribnica 2	Jez v Srednji vasi	Izliv v Mostnico	5	0,54
032	Bistrica	Izvir	Izliv v Savo Bohinjko	7	1,5
024	Mostnica 2	Hudičev most	Jez v Stari Fužini	7	0,95
027	Savica 2	Izvir	Iztok v Bohinjsko jezero	7	1,8
025	Koritnica	Izvir	Izliv v Bezdeno	9	0,1
007	Mostnica 1	Izvir	Hudičev most	9	1,2
014	Repinčev graben	Izvir	Ponor pred vasjo Polje	9	0,1
010	Ribnica 1	Izvir	Jez v Srednji vasi	9	0,85
026	Savica 1	Izvir	MHE	9	0,45
013	Suha	Izvir	Ponor v Ribč. Lazu	9	0,15
013	Suha	Izvir	Ponor v Ribč. Lazu	9	0,15
012	Suha	Izvir	Izliv v Ribnico	p	0,1
006	Ukanška Suha	MHE Cvetek	Izliv v Savico	p	0,1
017	Globočnik	Izvir	Izliv v Belco	0	0,1
009	Kropa	Izvir	Izliv v Mostnico	0	0,32
030	Strteniški potok	Izvir	Izliv v Žlansko	0	0,06

Blejski ribiški okoliš

Revir	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Raba	površina
026	Bajer Ribno	Jezero		1	0,4
002	Blejsko jezero	Jezero		1	155
001	Sava Bohinjka	Jez v Soteski	Cajhnov jez	1	33,7
010	Amerika	Pobočje Jelovice	Izliv v Savo Bohinjko	5	0,05
008	Belca	Vas Bohinjska Bela	Izliv v Savo Bohinjko	5	0,03
021	Elmont	Izvir Spodnje Gorje	Izliv v Mišco	5	0,01
003	Ježernica	Iztok iz Blejskega jezera	Izliv v Savo Bohinjko	5	0,26
009	Mišca	Od zapornice v Rečici	Izliv v Blejsko jezero	5	0,27
007	Obrne	Želez.predor	Izliv v Savo Bohinjko	5	0,02
020	Poljščica	Izvir	Izliv v Rečico (močvirje)	5	0,22
006	Rečica-Buč	Izvir	Most pri špeceriji	5	0,77
011	Ribno	Vas Ribno	Izliv v Savo Bohinjko	5	0,07
012	Selo	Vas Selo	Izliv v Savo Bohinjko	5	0,02
024	Zavca	Železniški predor	Ponori	5	0,03

Radovljški ribiški okoliš

Revir	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Raba	površina
025	Ribnik Sotočje	Sotočje obeh Sav		1	2
002	Sava 4 B	Remčev jez	Skala l.b.izliv Mačneka	1	77,1
001	Sava 4 A	Cajhnov jez na Savi Bohinjki	Remčev jez	1	8,6

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

012	Blatnica	Izvir	Izliv v Zgošo (ponor)	5	0,15
013	Črni potok	Izvir	Izliv v Zgošo	5	0,08
020	Grofijska	Izvir	Komunalna deponija	5	1,68
007	Hudi graben	Izvir	Izliv v Lešanščico	5	1,15
009	Lešanjščica	Izvir	Izliv v Peračico	5	0,65
018	Lipnica 1	Od izvira	Jez pri Iskri	5	2,4
004	Lipnica 2	Jez pri Iskri	Izliv v Savo	5	6,2
011	Peračica	Sotočje Grofije in Lešanj.	Izliv v Savo	5	1,84
026	Potok iz Polja	Izvir	Izliv v Hudi graben	5	0,17
015	Račnica-Grabnarica	Izvir	Izliv v Lipnico	5	0,57
008	Strašnik	Izvir	Izliv v Lešanjščico	5	0,5
005	Zgoša 1-Begunjščica	Sot. Smučarica-Druga	Most v Zgoši	5	0,7
017	Grapca	Od Cajhnovega jezua	Izliv v Savo	7	0,58
019	Kroparica	Od Slovenske peči	Izliv v Lipnico	7	1,16
21	Lešnica	Izvir	Izliv v Savo	9	1,04
010	Dobruša	Izvir	Izliv v Savo	9	1,84
032	Zgoša 2	Vas Zapože	Sava	p	0,80
022	Bajer Vošče	Ob Grabnarci		0	0,80
036	Črni potok	Izvir	Izliv v Lipnico	0	0,15
035	Hrenovec	Izvir	Izliv v Lipnico	0	0,30
027	Rečica-Vrčica	Izvir	Izliv v Lipnico	0	0,30

Tržiški ribiški okoliš

Revir	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Raba	površina
004	Ribnik Žeje 1	Ribnik-spodnji	Ob izlivu T. Bistrice	1	0,8
023	Ribnik Žeje 2	Ribnik-zgornji	Nad ribnikom Žeje 2	1	0,8
001	Sava 5	Izliv Mačneka	Jez pri Aqua Sava in Majdičev kanal do elektrarne	1	27,8
002	Tržiška Bistrica 3	Grad Jelendol	Izliv v Savo	1	17,8
081	Mala Besnica 2	Most pri sotočju	Izliv v Besnico	5	0,5
090	Mlinarica 2	Zadnji slap-most	Izliv v Lomščico	5	0,1
016	Mošenik 2+3+4	jez za HE BPT	Ravne-klavnica	5	1,27
080	Mvake	Izvir	Izliv v Lomščico	5	0,01
085	Nemiljščica 2	Podblica	Slap Šum	5	0,75
086	Plaznica 2	Cestni propust na Kežjah	Slap pri Poljščici	5	0,25
073	Potoščica 2	Bodovnica	Izliv v Nemiljščico	5	0,06
051	Smolejka	Izvir	Izliv v Mošenik	5	0,05
035	Smukova grapa	Jez na T. Bistrici	Izliv v T. Bistrice	5	0,4
061	Stegovnik 2	400 m nad Stegovniškim sl	Medvodje	5	0,5
087	Šmetinec 2	Krmišče 500 m nad izlivom	Izliv v Besnico	5	0,05
053	Tržiška Bistrica 1	Izvir	Slap pri serpentinah	5	0,6
088	Tržiška Bistrica 2	Slap pri serpentinah	Grad Jelendol	5	2,2

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

077	Turkov potok 2	Dolina 400 m nad izlivom	Izliv v Plaznico	5	0,4
089	Velika Besnica 2	Pod Smolevim	Do žage	5	0,23
059	Zali potok	Izvir	Izliv v T. Bistrico	5	0,3
017	Mošenik 5	Ravne-klavnica	Izliv v T. Bistrico	7	0,56
069	Nemiljščica 3	Slap Šum	Izliv v Savo	7	0,2
075	Plaznica 3	Slap pri Polščici	Izliv v Savo	7	0,16
038	Trnovčeva grapa	Jez na T. Bistrici	Izliv v T. Bistrico	7	0,24
012	Velika Besnica 3	Od žage	Izliv v Savo	7	0,6
079	Mlinarica 1	Izvir	Zadnji slap-most	9	0,06
036	Mlinarjeva grapa	Mlinarjev jez	Izliv v T. Bistrico	9	0,1
068	Nemiljščica 1	Izvir	Podblica	9	0,07
074	Plaznica 1	Izvir	Cestni propust na Kejžah	9	0,22
072	Potoščica 1	Izvir	Bodovnica	9	0,05
067	Šmetinec 1	Izvir	Krmišče 500 m nad izlivom	9	0,1
076	Turkov potok 1	Izvir	Dolina 400 m nad izlivom	9	0,06
065	Velika Besnica 1	Izvir	Do pod Smolevim	9	0,07
018	Blajšnica 1	Izvir	Most Brezje-Bistrica	p	0,16
019	Cikavec	Izvir	Izliv v T. Bistrico	p	0,14
049	Beli potok	Izvir	Izliv v Mošenik	0	0,35
084	Jezernica 1	Izvir	Kmetija Vasovnik	0	0,15
056	Kališnik	Izvir	Izliv v T.Bistrico	0	0,15
039	Mošenik 1	Izvir	Črnik- jez za HC 1	0	0,50
050	Potočnikov potok	Izvir	Izliv v Mošenik	0	0,40
064	Rakovica	Izvir	Izliv v Savo	0	0,03
078	Rove	Izvir	Izliv v T. Bistrico	0	0,12
060	Stegovnik 1	Izvir	400 m nad Steg. Slapom	0	0,20

Kranjski ribiški okoliš

Revir	Ime revirja	Zgornja meja	Spodnja meja	Raba	površina
009	Jezero Črnava	Na Bistrici	Preddvor	1	1
004	Kokra	Zg.Jezersko	Izliv v Savo	1	29,8
026	Planšarsko jezero	Zg. Jezersko		1	0,4
023	Račnik-ribnik	Udenboršt		1	0,9
005	Rupovščica	Jez v Tenetišah	Izliv v Kokro	1	3
003	Sava 6	Jez Aqua Sava	Mavčiče-jez HE	1	119,8
001	Sava 7 - ak.Zbilje	Jez HE Mavčiče	Jez HE Medvode	1	69
022	Stražiški ribnik	Stražišče		1	2
034	Bašeljski potok	Izvir	Do Zg. Bele	5	0,17
048	Belca-Brdski potok	Od ograje Brda	Izliv v Rupovščico	5	0,4
014	Belica	Zg.Bela	Izliv v Milko	5	1,12
010	Bistrica	Izvir	Izliv v Črnovo-j.	5	0,3
015	Blatnik	Čadovlje	Izliv v Milko	5	0,21

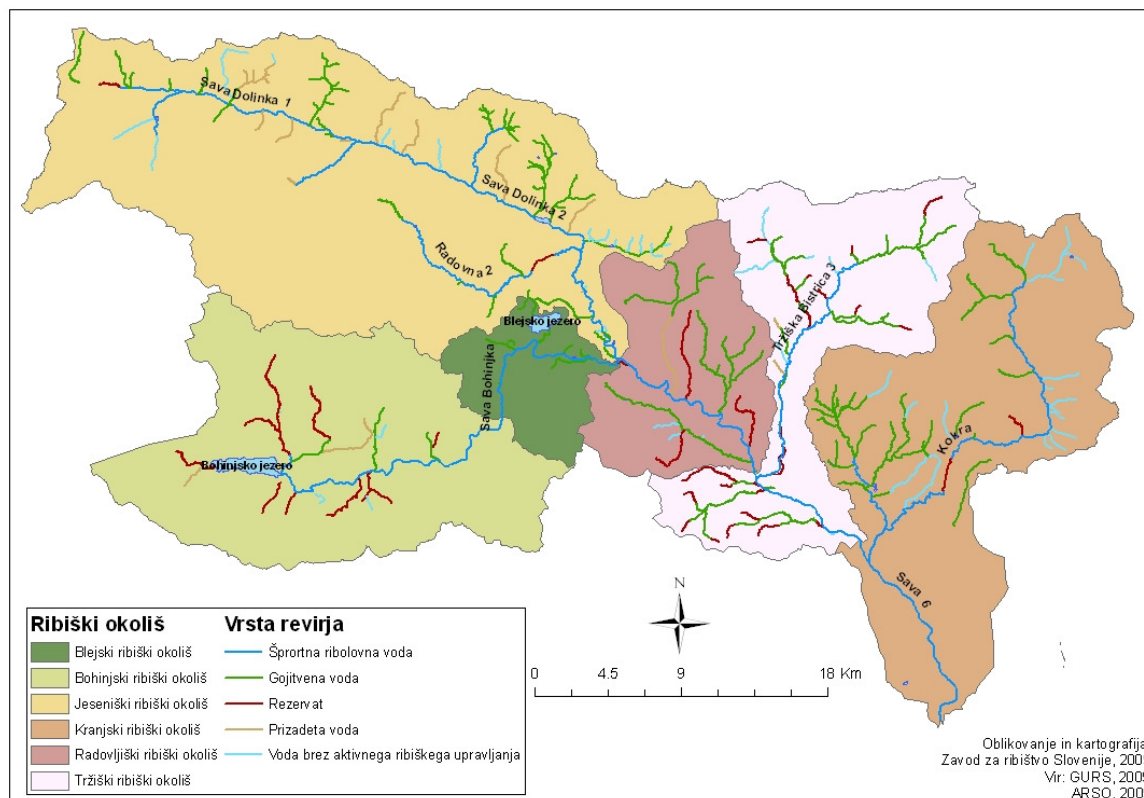
Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

021	Farški potok	Izvir	Sotoč. z Želinom	5	0,23
016	Golnišnica	Izvir	Izliv v Parovnico	5	0,12
017	Goričica	Izvir	Izliv v Parovnico	5	0,46
018	Kamnjek	Izvir	Izliv v Parovnico	5	0,3
044	Komatevrica	Izvir	Do sotočja z Jezernico	5	0,43
041	Koritarica	Izvir	Izliv v Kokro	5	0,44
042	Lobnica	Izvir	Izliv v Kokro	5	0,66
031	Milka	Sotočje z Belico	Izliv v Rupovščico	5	0,88
046	Motnik	Izvir	Izliv v Kokro	5	0,01
032	Novaki	Senično	Izliv v Parovnico	5	0,18
033	Olševnica	Izvir Olševek	Srednja vas	5	0,25
006	Parovnica- Zg.Rupovščica	Izvir	Jez v Tenetišah	5	0,92
038	Reka z Zabukovškim p.	Izvir	Izliv v Kokro	5	0,65
036	Ribnikarica	Izvir	Izliv v Parovnico	5	0,28
019	Stražnica	Izvir	Izliv v Rupovščico	5	0,47
035	Vever-Svagolj	Od Veverja	Izliv v Goričico	5	0,47
024	Zelenec	Izvir	Izliv v Rupovščico	5	0,25
008	Žabeljski potok-zg.Milka	Babni vrt	Sotočje z Belico	5	0,51
020	Želinjski potok	Izvir	Izliv v Rupovščico	5	0,3
043	Kokra	Breg ob Kokri	Vas Visoko	7	0,88
040	Čemšeniški potok	Izvir	Izliv v Kokro	9	0,03
064	Ankov graben	Izvir	Izliv v Jezernico	0	0,13
029	Bela	Zg. Bela	Izliv v Kokro	0	0,93
059	Belak	Izvir	Izliv v Žabeljski potok	0	0,06
039	Jezernica	Izvir	Izliv v Kokro	0	0,05
052	Mešenik	Izvir	Izliv v Kokro	0	0,03
053	Mlinščica	Izvir	Izliv v Kokro	0	0,03
058	Mlinščica	Izvir	Izliv v Jezernico	0	0,07
057	Murnov potok	Izvir	Izliv v Kokro	0	0,11
054	Neškarjev potok	Izvir	Izliv v Kokro	0	0,03
055	Pomejski potok	Izvir	Izliv v Kokro	0	0,02
049	Sevnik	Izvir	Izliv v Goričico	0	0,10
037	Suha	Izvir	Do Preddvora	0	0,33
056	Suhadolnikov potok	Izvir	Izliv v Kokro	0	0,20
050	Tisovec	Izvir	Izliv v Kokro	0	0,03
051	Tomažinov potok	Izvir	Izliv v Kokro	0	0,03
060	Vršnikov graben	Izvir	Izliv v Kokro	0	0,01

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

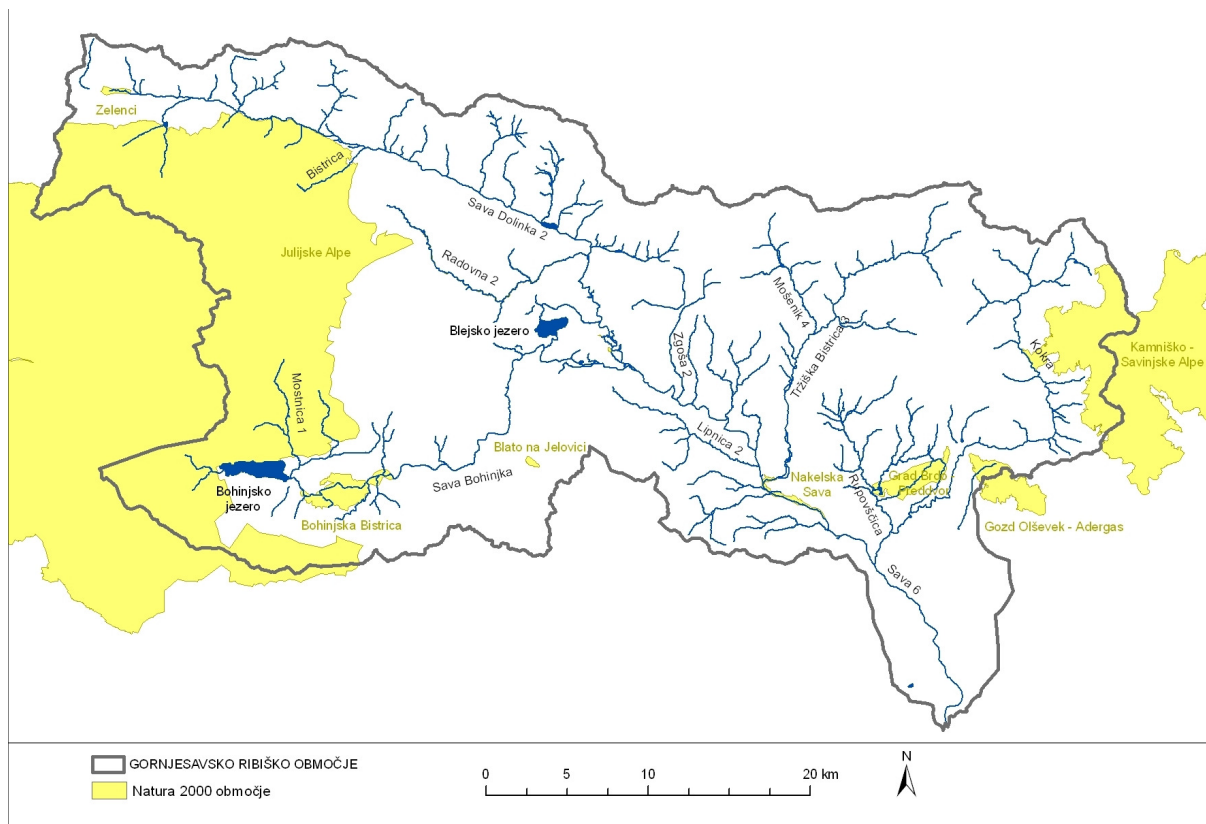
šifra	Raba
0	Brez aktivnega upravljanja
1	Ribolovni revir
5	Gojitveni potok salmonidni G 1
6	Vzrejni ribnik G 2
7	Rezervat za smukanje plemenk R1
8	Gojitveni potok ciprinidni G2
9	Rezervat za ohranjanje populacij domorodnih vrst R3
p	Prizadeta
R	Rezervat za vzpostavljanje populacij domorodnih vrst R 2

Pregledna karta ribiškega območja

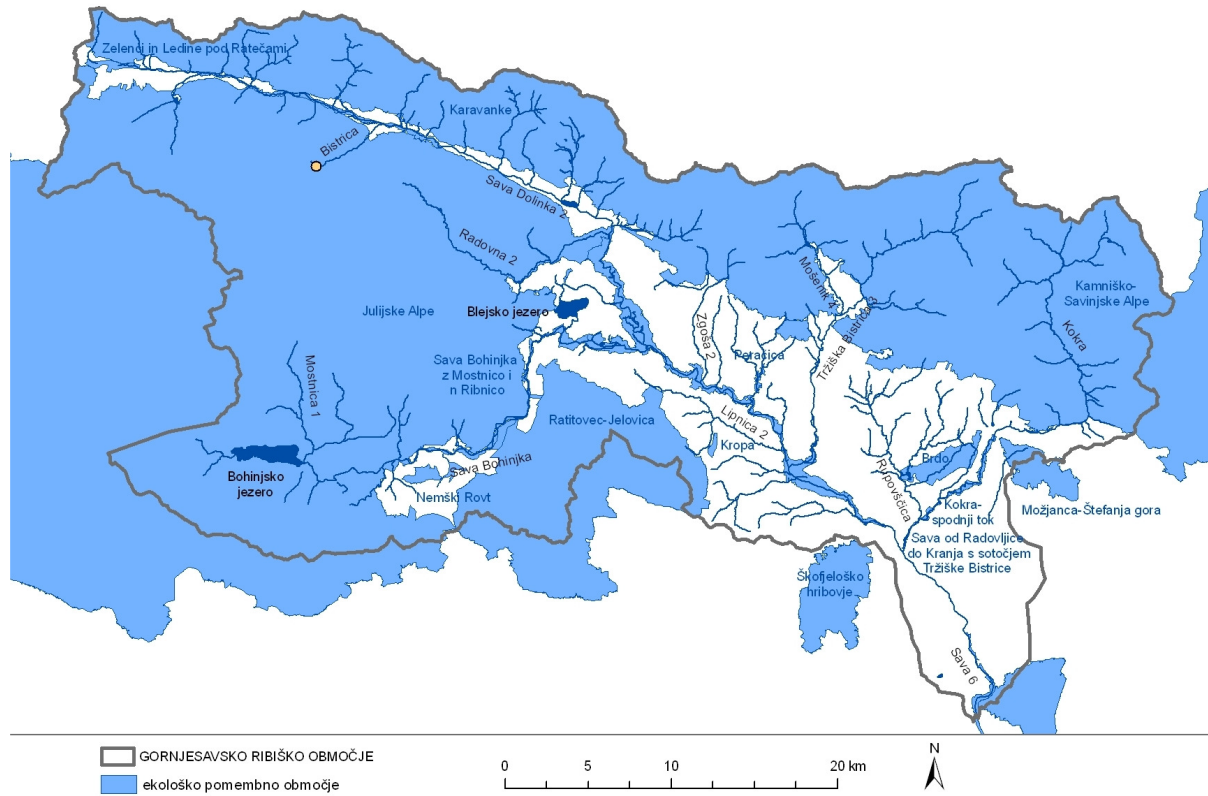
Slika 1. Ribiški okoliši in revirji v gornjesavskem ribiškem območju

Pregledna karta ribiškega območja s prikazanimi območji, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status

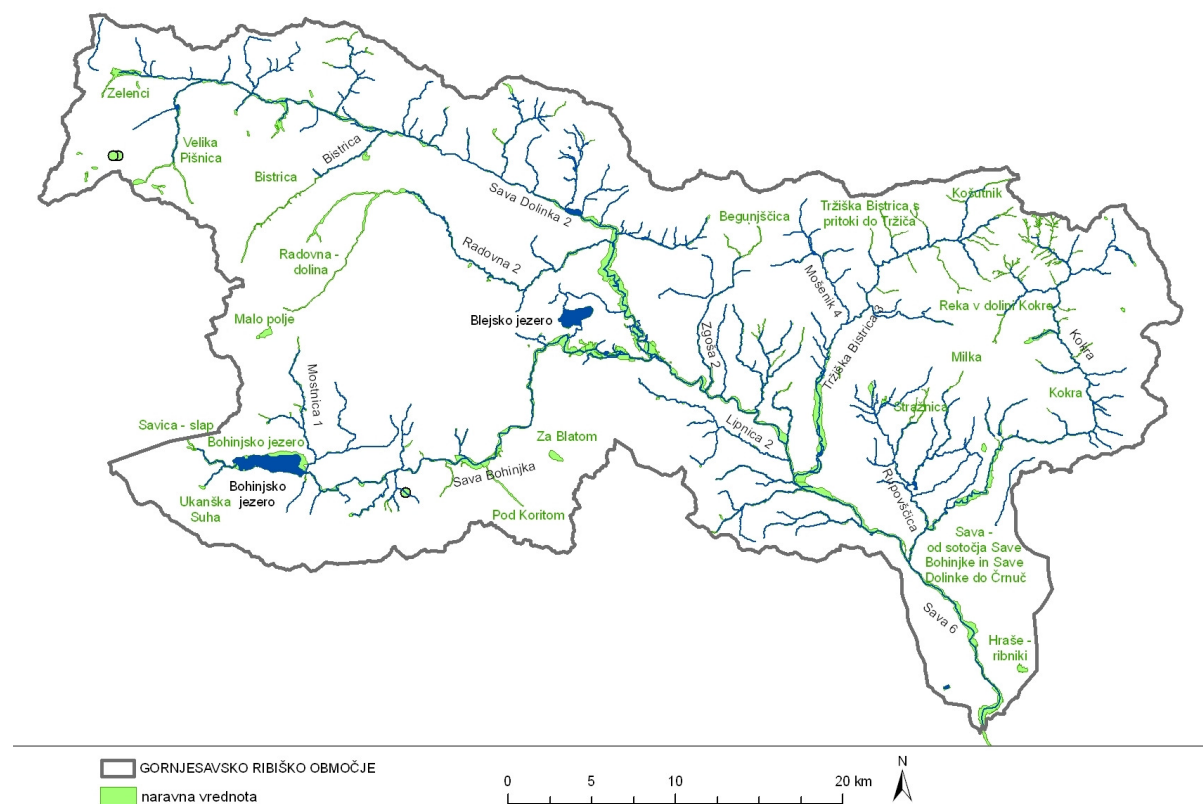
Slika 2. Pregledna karta gornjesavskega ribiškega območja s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – Natura 2000 območja

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutku

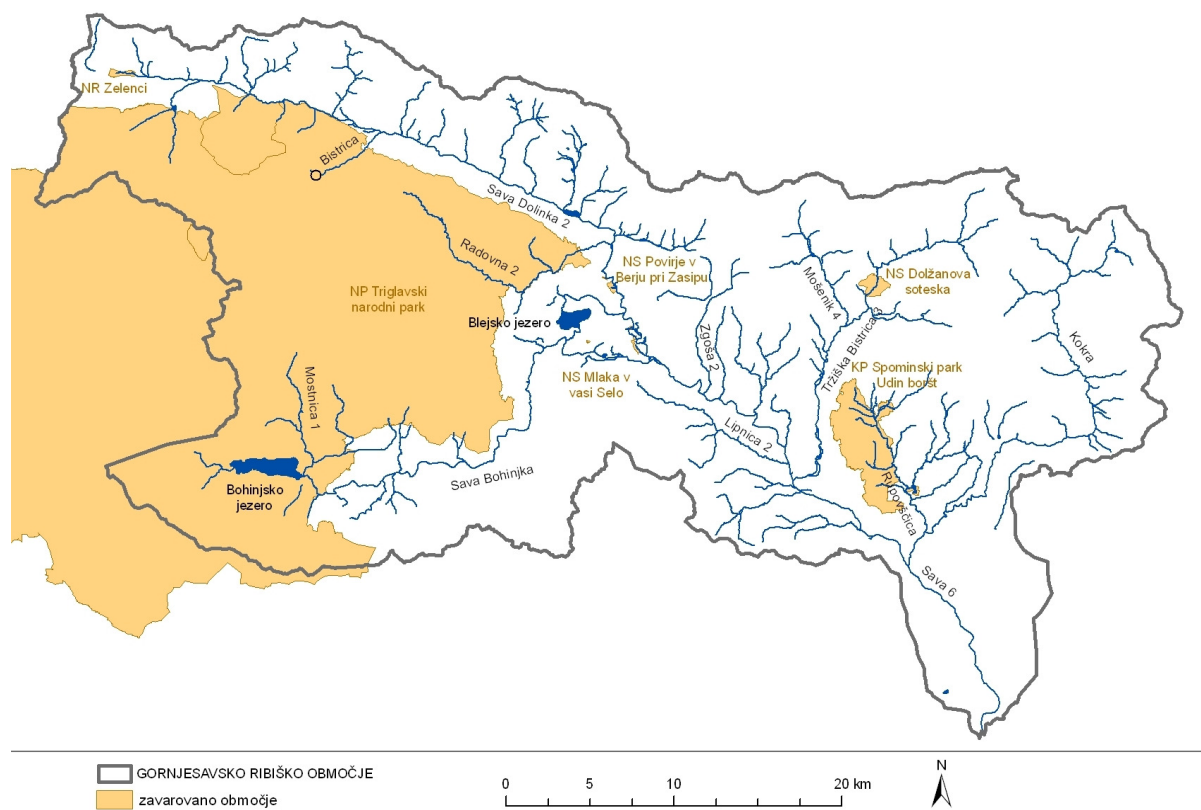
Slika 3. Pregledna karta gornjesavskega ribiškega območja s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – ekološko pomembna območja

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutku

Slika 4. Pregledna karta gornjesavskega ribiškega območja s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – naravne vrednote

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutku

Slika 5. Pregledna karta ribiškega območja s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – zavarovana območja

Opis hidroloških, hidrogeoloških ter drugih značilnosti površinskih voda

Glavni odvodnici vode iz gornjesavskega ribiškega območja sta reki Sava Bohinjka in Sava Dolinka, ki se v okolici Radovljice združita v najdaljšo slovensko reko s skupnim imenom Sava. Dolžina reke Save znaša 220,72 kilometrov. Površina njenega povodja zavzema kar 53% površja Slovenije. Povprečna gostota rečne mreže reke Save znaša 1,30 km/km². Razlog za to je zelo razgibano geološko, orografsko in klimatsko območje, katerega reka prečka. Povprečna gostota rečne mreže v Sloveniji znaša 1.33 km/km² (Kolbezen, 1998). Tako Sava Bohinjka in Dolinka kot združena Sava (v nadaljevanju reka Sava) imajo v gornjesavskem ribiškem območju snežno-dežni rečni režim. Razlog za to je njeno vodozbirno območje, ki sega daleč v visokogorje slovenskih Alp. Za ta režim je značilen zimski minimum, ki je posledica padavin v obliki snega, ki obležijo v Julijskih Alpah. Poleti je minimum manj izrazit, posebno v letih bogatih s snežnimi padavinami, ko je tudi spomladanski maksimum zaradi snega višji kot v jeseni. Na reki Savi visoke vode najpogosteje nastopajo spomladi in jeseni, redkeje, le ob izrazitih odjugah, tudi pozimi. Mali pretoki in suše niso tako očitno vezani na določen letin čas (Bat, 2004).

Reka Sava s svojo velikostjo ter pretokom izstopa iz povprečja ostalih slovenskih rek, ki so razmeroma majhne in imajo posledično manjši pretok. Tako je leta 2005 na vodomerni postaji Radovljica 1 povprečni najmanjši letni dnevni pretok (Q_{np}) znašal 5.6 m³/s, povprečni srednji letni pretok (Q_s) 32.1 m³/s in povprečni najvišji letni dnevni pretok (Q_{vp}) 224 m³/s. V konicah je absolutno najnižji pretok v letu (Q_{nk}) na vodomerni postaji Radovljica 1 znašal 4.8 m³/s, in sicer marca 1975, absolutno najvišji pretok v letu (Q_{vk}) pa je znašal 805 m³/s, in sicer novembra 1966 (Hidrološki letopis Slovenije 2005, 2009).

Reka Sava oziroma v zgornjem toku reki Sava Bohinjka in Sava Dolinka nista edini reki, ki vplivata na hidrogeografske razmere v gornjesavskem ribiškem območju. Potrebno je omeniti tudi reko Radovno in Tržiško Bistrico. Rečni režim obeh rek je snežno-dežni, katerega lastnosti so že opisane v sklopu opisa reke Save (Kolbezen, 1998).

Poleg reke Save v gornjesavski ribiški okolici spadajo tudi Bohinjsko, Blejsko jezero in Triglavsko jezera, ki so tipično ledeniška.

Tako Tržiška Bistrica kot Radovna sta pod močnim vplivom snega in padavin, katerih je prav na območju Alp največ. Ta lastnost in mnogo drugih določa količino vode v strugi skozi letne čase. Tako je leta 2005 na vodomerni postaji Preska na reki Tržiški Bistrici najnižji letni pretok znašal 1.9 m³/s, srednji letni pretok 3.95 m³/s in najvišji letni pretok 31.2 m³/s. V konicah je absolutno najnižji pretok znašal 0.73 m³/s, in sicer julija 1993, absolutno najvišji pretok pa je znašal 133 m³/s, in sicer avgusta 1986. Na reki Radovni je leta 2005 na vodomerni postaji Podhom najnižji letni pretok znašal 1.19 m³/s, srednji letni pretok 6.1 m³/s in najvišji letni pretok 49.9 m³/s. V konicah je absolutno najnižji pretok znašal 1.02 m³/s, in sicer marca 1984, absolutno najvišji pretok pa je znašal 178 m³/s, in sicer novembra 1949 (Hidrološki letopis Slovenije 2005, 2009).

Gornjesavsko ribiško območje se po geološki in reliefni zgradbi nekoliko razlikuje od ribiških območij ostale Slovenije. Značilen je predvsem visokogorski svet z vmesnimi alpskimi dolinami. Temeljna povirna območja rek se nahajajo ob vznožju Julijskih Alp in Karavank. V glavnem so grajena iz prepustnih karbonatnih kamnin. Skoraj vsa padavinska voda ponikne v notranjost površja. Kasneje se pojavi v obliki številnih izvirov na dnu dolin ob stiku z neprepustnimi kamninami. Glavne kamnine so številni apnenci in dolomiti. Manjše in večje ledeniške doline, ki jih v sedanjosti preoblikujejo reke, so polne kvartarnih nanosov rek v

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

obliki proda in peska (Kolbezen, 1998). Karavanke so v preteklosti doživele veliko bolj pestro geološko dogajanje kot Julijske Alpe. Posledica tega je nekoliko pestrejša geološka sestava. Tako se poleg apnencev in dolomitov pojavljajo številne druge kamnine. Te so kremenov konglomerat, peščenjak, meljevec, lapor in glinasti skrilavec itd. (Osnovna geološka karta 1:100000, 1979).

Opis, oziroma ocena biološke produktivnosti

Biološka produkcija je produkcija ekosistema v nekem časovnem obdobju in jo izražamo v masi na enoto površine. Delimo jo na produkcijo avtotrofov - zelene rastline in alge (primarna produkcija), produkcijo heterotrofov - konzumenti in razgrajevalci. Konzumente oziroma potrošnike, ki sestavljajo glavino biocenoze celinskih voda na območju Slovenije delimo v dve skupini: nevretenčarji (sekundarna produkcija) in ribe (terciarna produkcija). Z vidika trajnostne rabe ribjih populacij in načrtovanja izvajanja ribiškega upravljanja je pomemben odnos med razpoložljivo hrano (predvsem primarna in sekundarna produkcija) na eni strani in velikostjo ribjih populacij. To je eden pomembnejših elementov pri določanju nosilne kapacitete vodnega okolja oziroma ribiškega revirja. Poleg razpoložljive hrane je pomembna, tudi kakovost in raznolikost habitatov. Raziskave kažejo, da je stanje habitata še pomembnejše od razpoložljive hrane.

Nosilna kapaciteta okolja določa velikost populacije, ki lahko preživi v danem okolju. Populacije se prilagajajo na spremembe pogojev v naravi oziroma populacija niha okrog nosilne kapacitete. Nihanja se odražajo s časovnim zamikom, tako imenovanim časovnim reakcijskim zamikom.

Raziskave biološke produktivnosti posameznih vodotokov in jezer v Sloveniji so redke in se ne izvajajo sistematično. Obstajajo večinoma enkratni podatki o biološki produktivnosti posameznih odsekov vodotokov, opazovanj v daljšem časovnem obdobju ni. Za verodostojno oceno biološke produktivnosti posameznih ribiških okolišev oziroma revirjev bi bilo treba vzpostaviti smiselni in racionalen monitoring, mrežo vzorčnih mest z rednimi opazovanji vsaj enkrat v času trajanja posameznega načrtovalskega obdobja.

Dokler monitoring ni vzpostavljen, ukrepi za izvajanje trajnostne rabe populacij lovnih vrst rib slonijo na analizi ribiškega upravljanja v preteklem obdobju.

Seznam vrst in njihova razširjenost

V tabeli 3 je prikazan vrstni sestav in varstveni status rib v gornjesavskem ribiškem območju. Njihovo varstvo se za sladkovodne vrste rib izvaja po Uredbi o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/2004 in 109/2004, 84/2005, 115/2007, 32/2008-Odl.US, 96/2008, 36/2009), Pravilniku o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/2007), Pravilniku o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v Rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/2002) in habitatni direktivi Sveta Evropske skupnosti o ohranjanju naravnih habitatov ter divje favne in flore, Aneks II in V (92/43/EEC z dne 21.5.1992).

Tabela 3. Seznam vrst v gornjesavskem ribiškem območju ter njihov varstveni status

Vrsta	Latinsko ime	Habitatna direktiva	Uredba	Rdeči seznam	Pravilnik mera (cm)	Pravilnik varstvena doba ***
potočna postrv	Salmo t. m. fario Linnaeus, 1758			E	25	1.10.–28.2.
šarenka	Oncorhynchus mykiss (Walbaum, 1792)				-	1.12. – 28.2.
sulec	Hucho hucho (Linnaeus, 1758)	2,5	H	E	70	15.2. – 30.9.
potočna zlatovčica	Salvelinus fontinalis (Mitchill, 1814)				-	1.12. – 28.2.
lipan	Thymallus thymallus (Linnaeus, 1758)	5		V	30	1.12. – 15.5.
klen	Squalius cephalus (Linnaeus, 1758)				30	1.5. – 30.6.
ščuka	Esox lucius Linnaeus, 1758		H	V	50	1.2. – 30.4.
kapelj	Cottus gobio Linnaeus, 1758	2	H	V		
donavski potočni piškur	Eudontomyzon vladykovi Oliva&Zanan 1959	2	Z,H	E		
jezerska postrv	Salmo t. m. lacustris Linnaeus, 1758			E	40	1.10. – 31.3.
rdečeočka	Rutilus rutilus (Linnaeus, 1758)				-	1.4.-30.6.

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

Vrsta	Latinsko ime	Habitatna direktiva	Uredba	Rdeči seznam	Pravilnik mera (cm)	Pravilnik varstvena doba ***
belica	Leucaspius delineatus (Heckel, 1843)		Z,H	Ex?		
linj	Tinca tinca (Linnaeus, 1758)			E	30	1.5. – 30.6.
krap	Cyprinus carpio Linnaeus, 1758				-	-
som	Silurus glanis Linnaeus, 1758			V	60	1.5. – 30.6.
navadni ostriž	Perca fluviatilis Linnaeus, 1758				-	1.3. – 30.6.
smuč	Sander lucioperca (Linnaeus, 1758)			E	50	1.3. – 31.5.
blistavec	Telestes souffia (Risso, 1827)	2	Z,H	E		
pisanec	Phoxinus phoxinus (Linnaeus, 1758)				-	1.4. – 30.6.
podust	Chondrostoma nasus (Linnaeus, 1758)		H	E	35	1.3. – 31.5.
jezerska zlatovčica	Salvelinus alpinus (Linnaeus, 1758)				-	1.12. – 28.2.
koreselj	Carassius carassius (Linnaeus, 1758)				-	1.5. – 30.6.
kapelj	Cottus gobio Linnaeus, 1758	2	H	V		
menek	Lota lota (Linnaeus, 1758)		H	E	30	1.12. – 31.3.
rdečeperka	Scardinius erythrophthalmus (L., 1758)				-	1.4.-30.6.

Legenda:

Habitatna direktiva = Evropsko pomembna vrsta= Direktiva sveta Evrope 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst

Uredba = Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/2004)

Z	zavarovana vrsta
H	vrsta, katere habitat se varuje

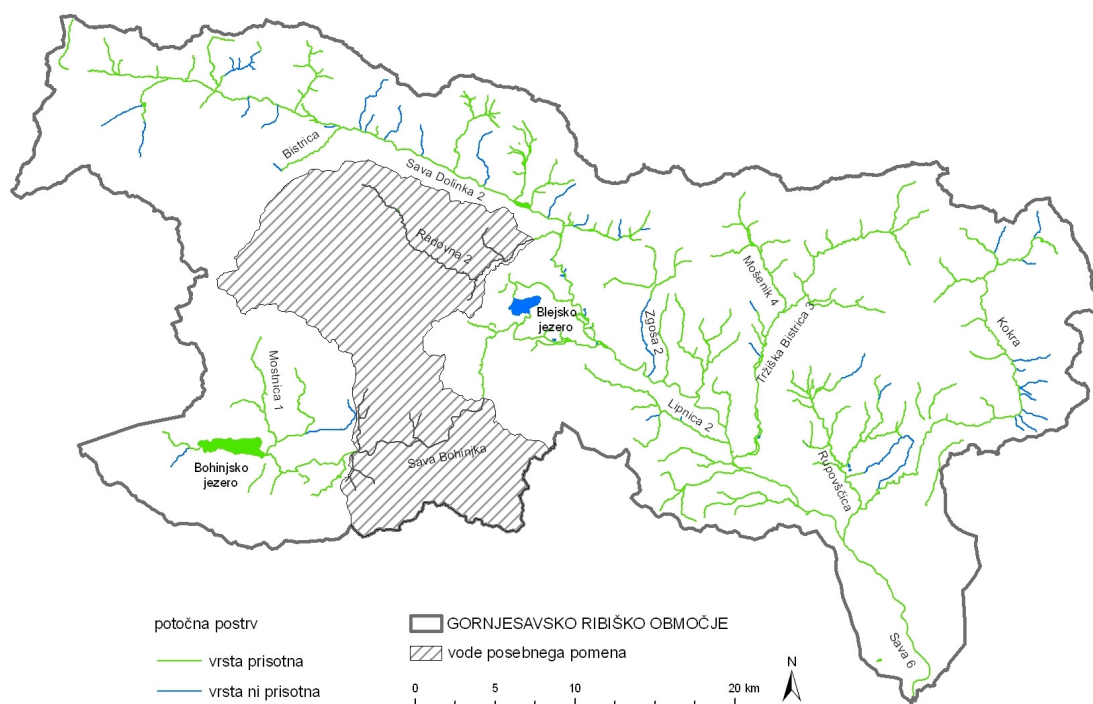
Rdeči seznam = Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/2002)

E	prizadeta vrsta
V	ranljiva vrsta

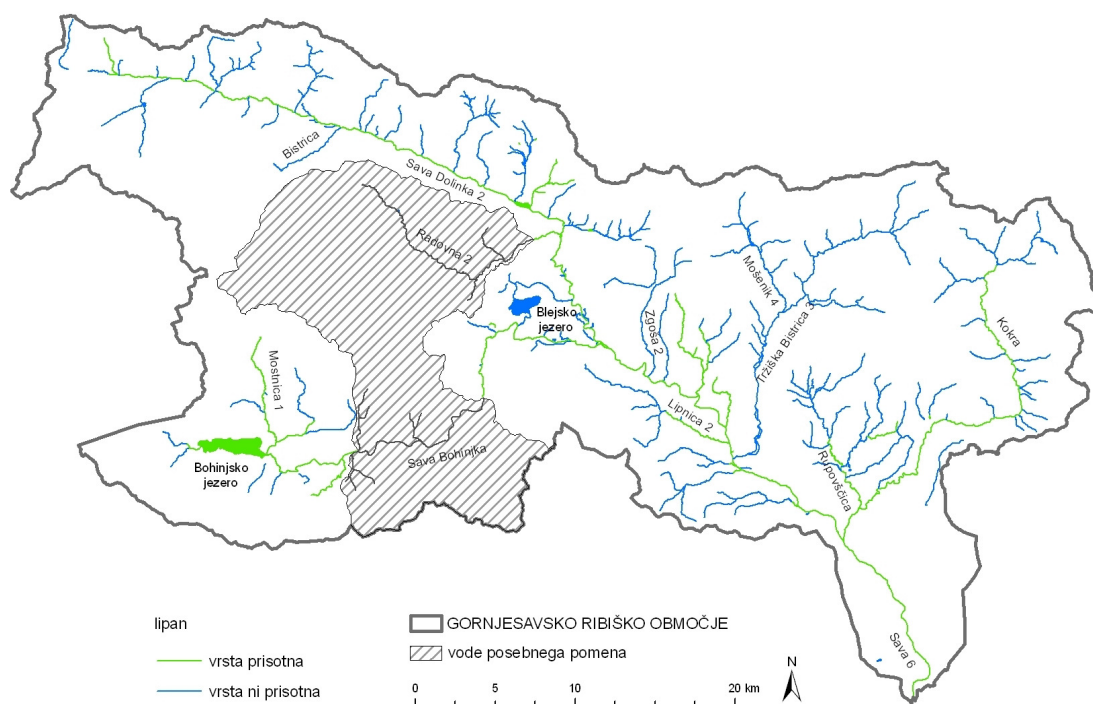
Po Uredbi o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah se vrste, ki so v tabeli označene z oznako Z, varujejo kot živalske vrste, za katere je določen varstveni režim za varstvo živali in populacij. Uredba določa, da je živali teh vrst prepovedano zavestno poškodovati, zastrupiti, usmrtiti, odvzeti iz narave, loviti, ujeti ali vznemirjati. Navedene zavarovane vrste niso predmet ribolova, za zgornja dejanja si je potrebno pridobiti posebno dovoljenje ministrstva (Ministrstvo za okolje in prostor).

V nadaljevanju je prikazana razširjenost nekaterih v uplenu najpogosteje zastopanih ribjih vrst, ki jih je v skladu z Uredbo o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah (Uradni list RS, št. 46/2007), dovoljeno loviti v gornjesavskem ribiškem območju.

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutku

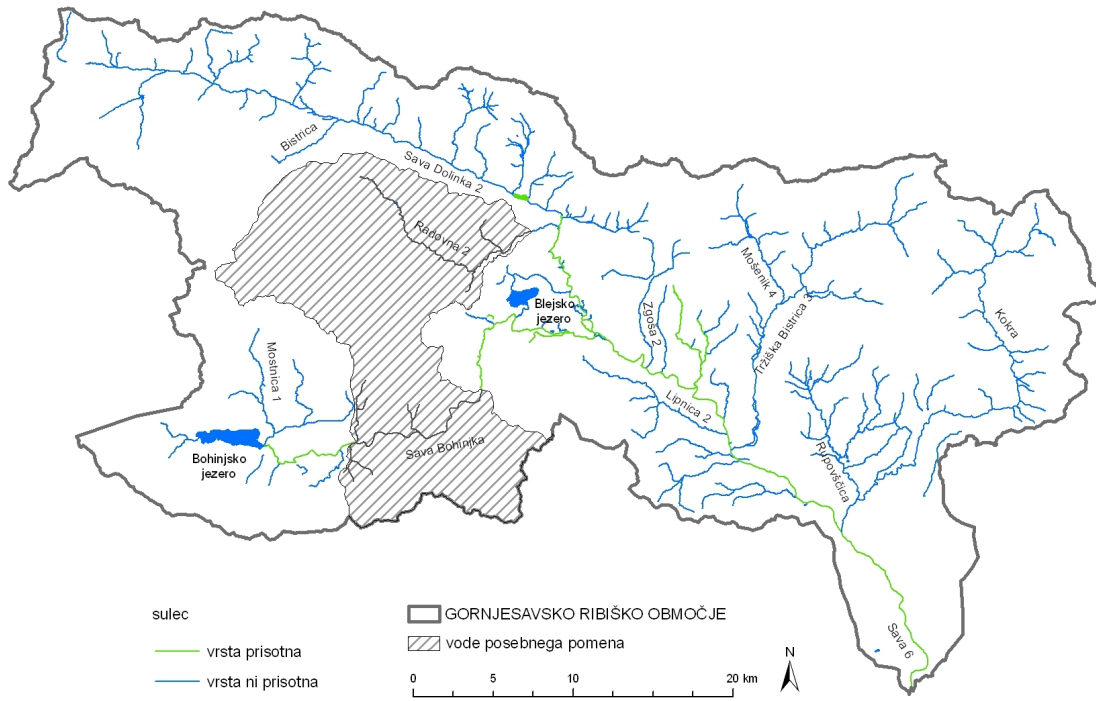

Slika 3. Razširjenost potočne postrvi v gornjesavskem ribiškem območju

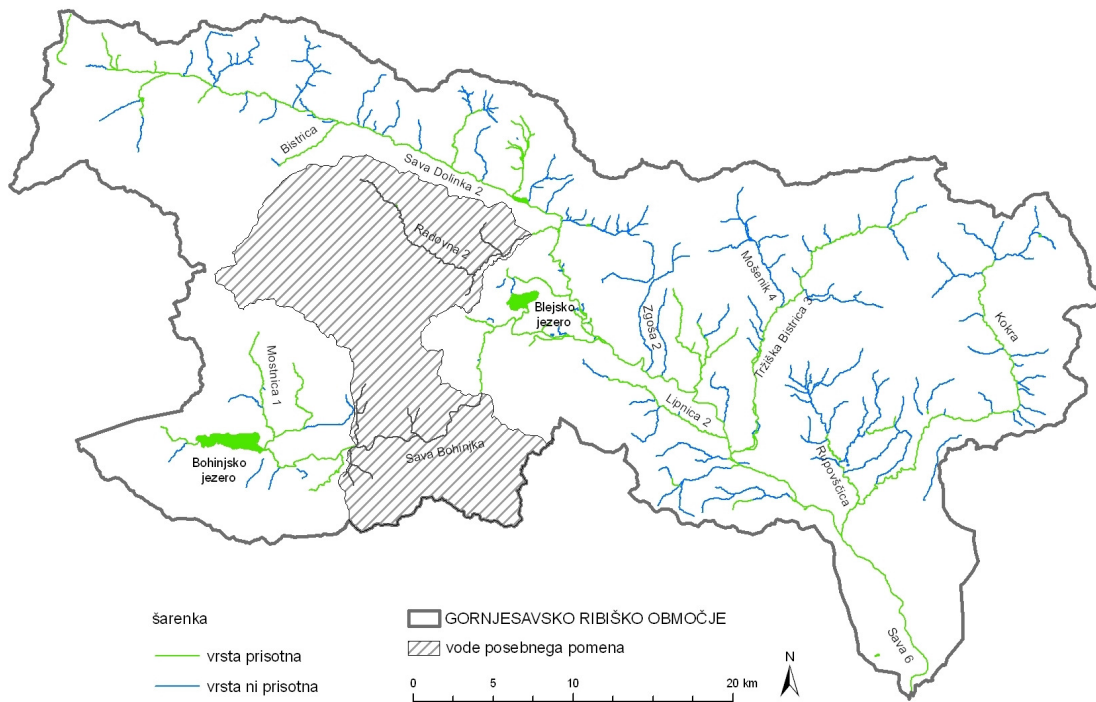

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

Slika 4. Razširjenost lipana v gornjesavskem ribiškem območju

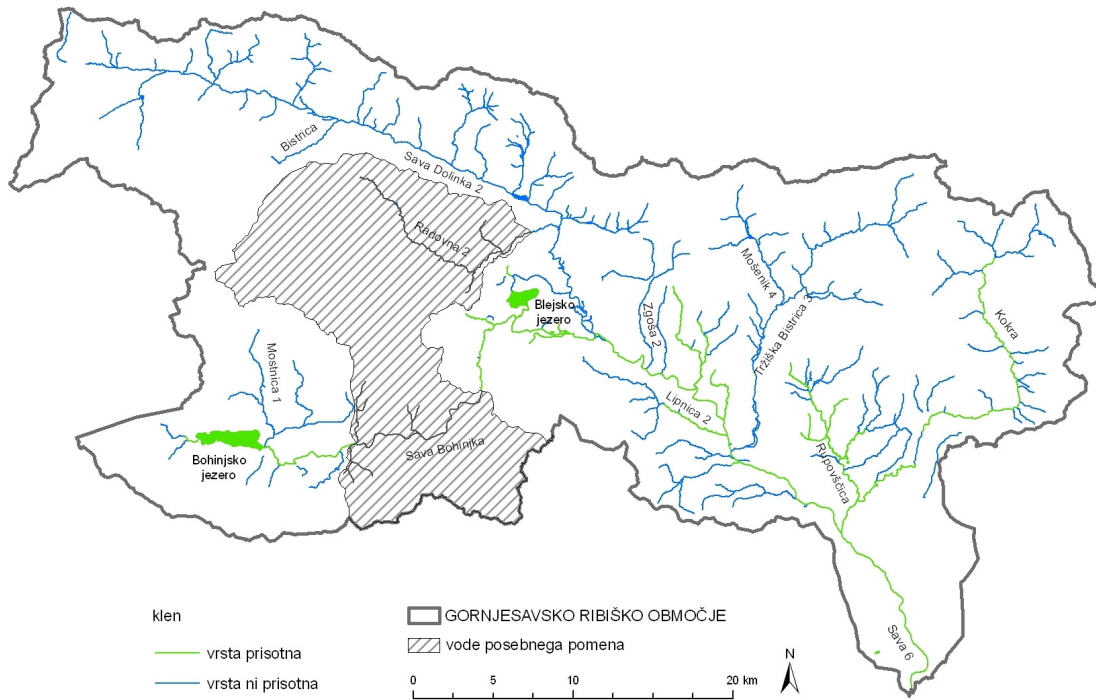

Slika 5. Razširjenost sulca v gornjesavskem ribiškem območju

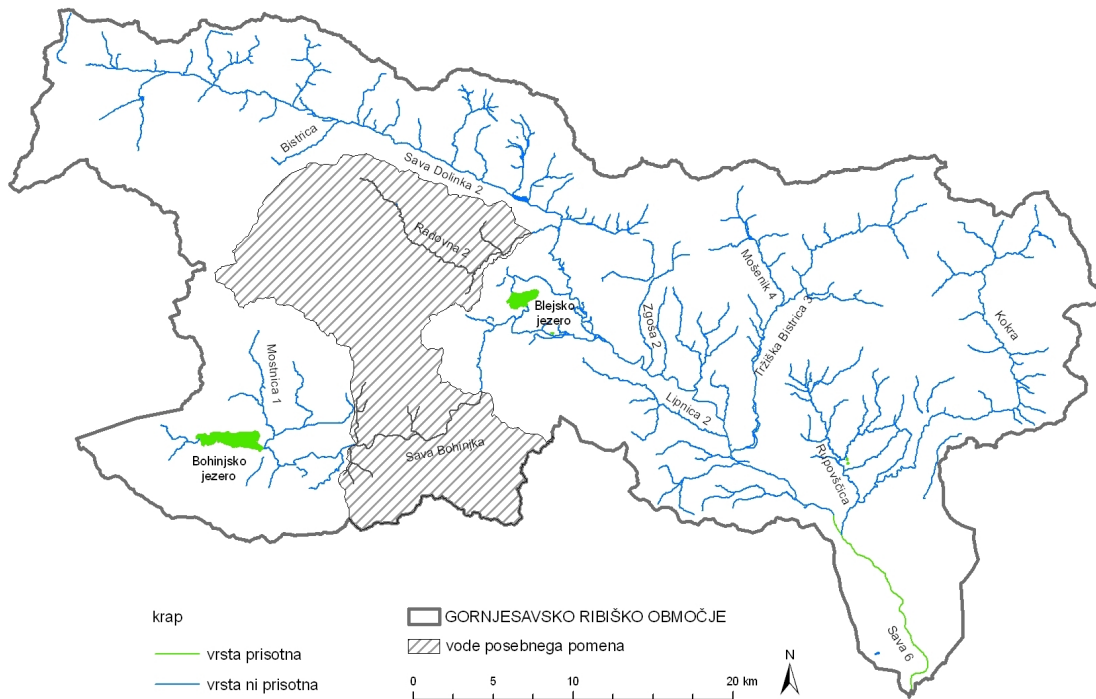

Slika 6. Razširjenost šarenke v gornjesavskem ribiškem območju

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutku

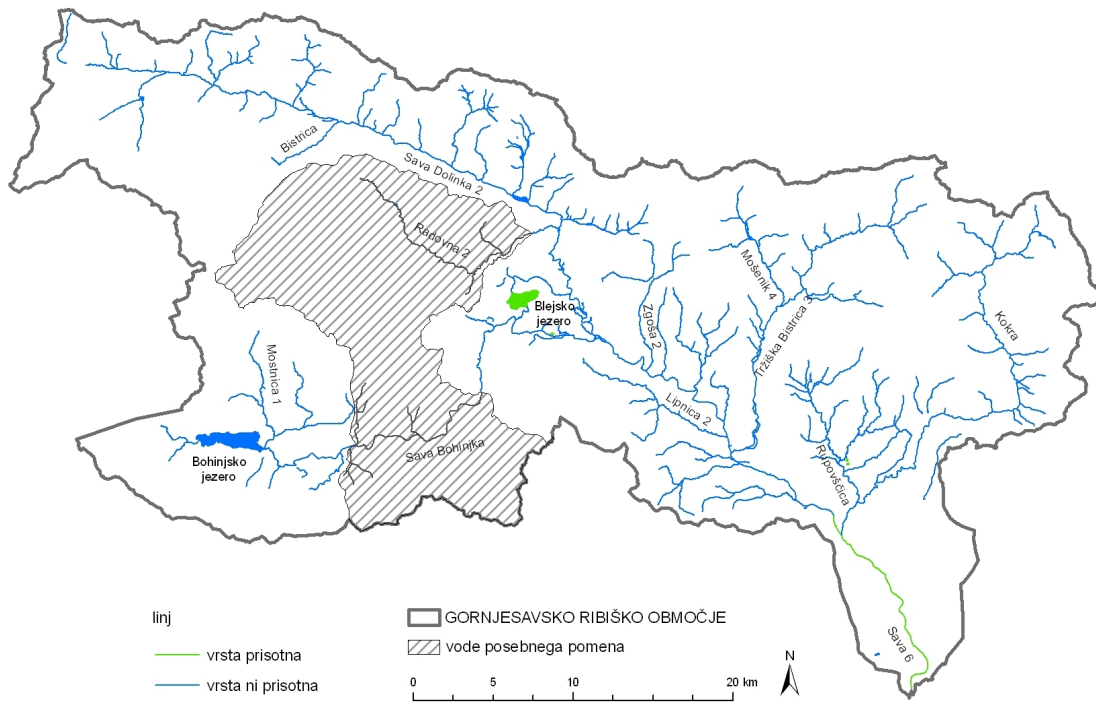

Slika 7. Razširjenost klena v gornjesavskem ribiškem območju

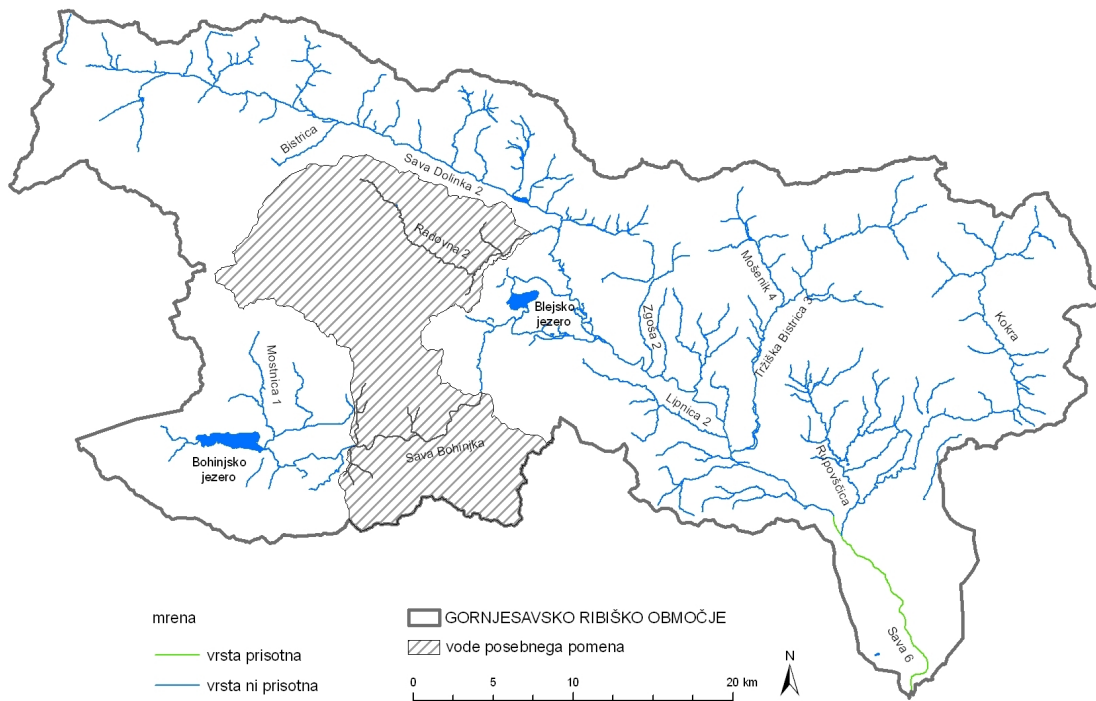

Slika 8. Razširjenost krapa v gornjesavskem ribiškem območju

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

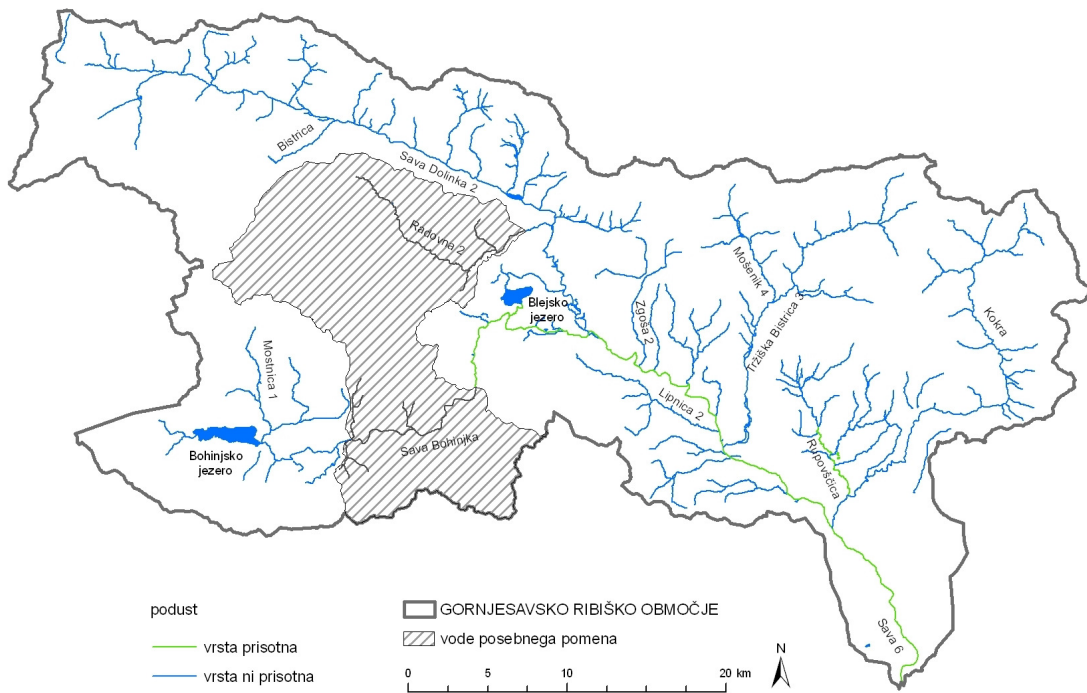

Slika 9. Razširjenost linja v gornjesavskem ribiškem območju

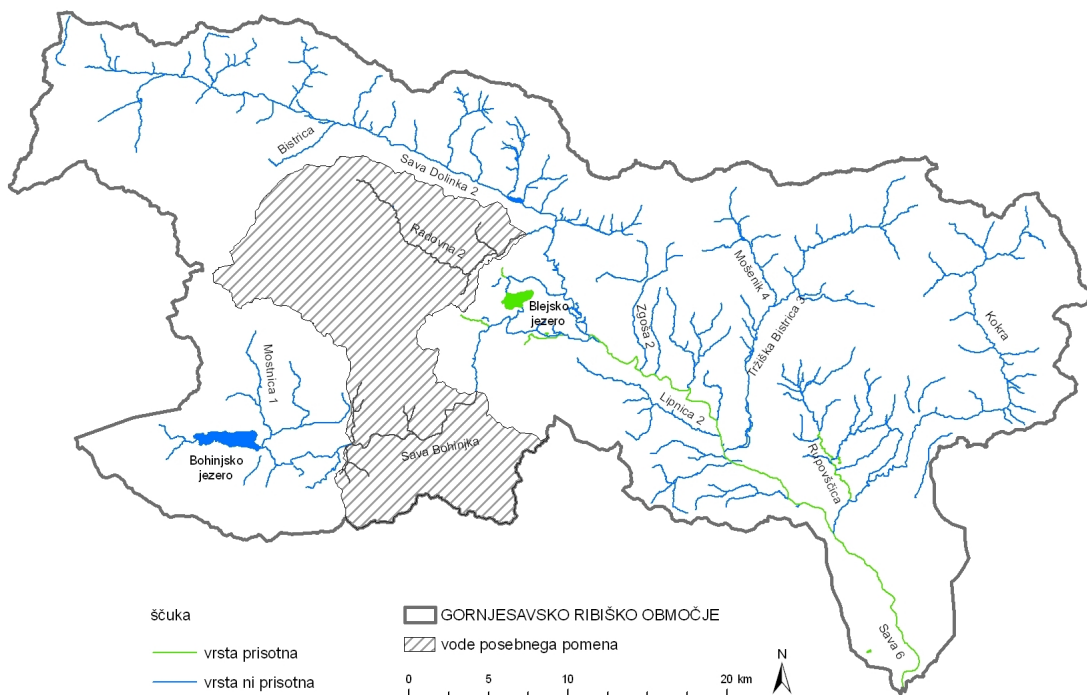

Slika 10. Razširjenost mreine v gornjesavskem ribiškem območju

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutku

Slika 11. Razširjenost podusti v gornjesavskem ribiškem območju

Slika 12. Razširjenost ščuke v gornjesavskem ribiškem območju

Ocena naseljenosti in dinamike rasti

V spodnji tabeli so prikazani podatki o naseljenosti rib v nekaterih vodotokih gornjesavskega ribiškega območja, kjer so bile opravljene raziskave po letu 2000. Podatki so povzeti po ihtioloških raziskavah, ki jih je izvajal Zavod za ribištvo Slovenije.

Tabela 4. Naseljenost (ločeno za salmonide in ciprinide) v ribolovnih revirjih gornjesavsekega ribiškega območja (kg/ha)

vodotok	lokacija	leto	salmonidi	ciprinidi	skupaj
Ribnica	izvir	2006	69.4	0	69.4
Sava Dolinka	Log	2006	18.5	0	18.5
Tržiška Bistrica	Jelendol	2006	89.9	0	89.9
Kokra	Podlog	2006	116.4	0	116.4
Ribnica	Studor	2006	85	0.1	85.1
Jezernica	Zgornje Jezersko	2006	23	0	23
Javorniški potok	Trebež	2006	103.2	0	103.2
Mošenik	Podljubelj	2006	17.8	0	17.8
Kokra	Kranj	2007	50.28	50.51	100.79
Tržiška Bistrica	Retje	2007	66.72	0	66.72
Sava Bohinjka	Ribno	2007	255.14	7.02	262.16
Sava	Radovljica1	2007	182.48	0	182.48
Sava	Radovljica2	2007	165.93	1.00	166.93
Sava	Radovljica3	2007	32.05	3.45	35.50
Sava	Radovljica4	2007	81.03	73.91	154.94
Sava	Radovljica5	2007	87.49	8.99	96.48
Sava	Radovljica6	2007	1.83	3.53	5.36
Sava	Radovljica7	2007	112.93	8.1	121.03
Sava	Okroglo1	2007	86.73	0	86.73
Sava	Okroglo2	2007	21.54	0.51	22.05
Sava	Okroglo3	2007	63.85	0	63.85
Sava	Okroglo4	2007	31.38	7.13	38.51
Sava	Okroglo5	2007	50.07	0.42	50.49
Sava	Okroglo6	2007	180.83	0	180.83
Sava	Dragočajna1	2007	2.21	28.85	31.06
Sava	Dragočajna2	2007	0	25.44	25.44
Sava	Dragočajna3	2007	10.93	0	10.93

Podatki o drstiščih

V spodnji tabeli je prikazan seznam drstišč v gornjesavskem ribiškem območju, vrste rib, ki se drstijo na posameznih drstiščih, ocenjena površina posameznega drstišča in čas glavne drsti.

Tabela 5. Drstišča v gornjesavskem ribiškem območju

ribiški okoliš	vrsta ribe	površina	ime revirja	čas drsti	X	Y	Št. drstišča
jeseniški	potočna postrv	600	Sava Dolinka 1	nov. - dec.	404852	150347	
jeseniški	potočna postrv	1800	Sava Dolinka 1	nov. - dec.	407909	150183	
jeseniški	potočna postrv	4200	Sava Dolinka 1	nov. - dec.	418255	147279	
jeseniški	potočna postrv	1500	Sava Dolinka 2	nov. - dec.	420622	146808	
jeseniški	potočna postrv	7000	Sava Dolinka 2	nov. - dec.	425784	144627	
jeseniški	potočna postrv	1500	Sava Dolinka 2	nov. - dec.	427603	143783	
jeseniški	potočna postrv	5000	Sava Dolinka 2	nov. - dec.	430058	142446	
jeseniški	potočna postrv	3000	Sava Dolinka 3	nov. - dec.	433079	138449	
jeseniški	potočna postrv	600	Sava Dolinka 1	nov. - dec.	404852	150347	
jeseniški	lipan	3000	Sava Dolinka 3	april-maj	433071	138457	
jeseniški	sulec	3000	Sava Dolinka 3	april-maj	433079	138457	
jeseniški	potočna postrv	3200	Sava Dolinka 3	nov. - dec.	433694	137325	
jeseniški	lipan	3200	Sava Dolinka 3	april-maj	433709	137310	
jeseniški	potočna postrv	9000	Sava Dolinka 3	nov. - dec.	434127	136034	
jeseniški	lipan	9000	Sava Dolinka 3	april-maj	434127	136034	
jeseniški	potočna postrv	4000	Sava Dolinka 3	nov. - dec.	434658	134515	
jeseniški	lipan	4000	Sava Dolinka 3	april-maj	434674	134538	
jeseniški	potočna postrv	6000	Sava Dolinka 3	nov. - dec.	435167	133748	
jeseniški	lipan	6000	Sava Dolinka 3	april-maj	435175	133740	
blejski	potočna postrv	1500	Sava Bohinjka	december	428195	130527	
blejski	lipan	1500	Sava Bohinjka	april	428195	130527	
blejski	sulec	1500	Sava Bohinjka	april	428195	130527	
blejski	lipan	2000	Sava Bohinjka	april	430107	133857	
blejski	lipan	1500	Sava Bohinjka	april	433895	133730	
blejski	ščuka	2000	Blejsko jezer	april	431040	135481	
blejski	smuč	2000	Blejsko jezer	maj	431040	135481	
blejski	som	2000	Blejsko jezer	junij	430680	136316	
radovljiški	potočna postrv	250	Sava A	nov. - dec.	435499	133678	
radovljiški	lipan	250	Sava A	april-maj	435499	133678	
radovljiški	sulec	250	Sava A	april-maj	435499	133678	
radovljiški	klen	250	Sava A	mar. - jun.	435499	133678	
radovljiški	podust	250	Sava A	mar. - jun.	435499	133678	
radovljiški	lipan	700	Sava A	april-maj	436430	132929	
radovljiški	potočna postrv	700	Sava A	nov. - dec.	436430	132929	
radovljiški	sulec	900	Sava A	april-maj	436161	133204	
radovljiški	potočna postrv	900	Sava A	nov. - dec.	436161	133204	
radovljiški	sulec	700	Sava A	april-maj	435731	133516	
radovljiški	lipan	700	Sava A	april-maj	435731	133516	
radovljiški	lipan	500	Sava A	april-maj	435406	133722	
radovljiški	potočna postrv	500	Sava A	nov. - dec.	435406	133722	
radovljiški	potočna postrv	200	Sava A	nov. - dec.	435316	133513	
radovljiški	sulec	200	Sava A	april-maj	435316	133513	
radovljiški	lipan	320	Sava A	april-maj	435295	133504	
radovljiški	sulec	330	Sava A	april-maj	435271	133495	

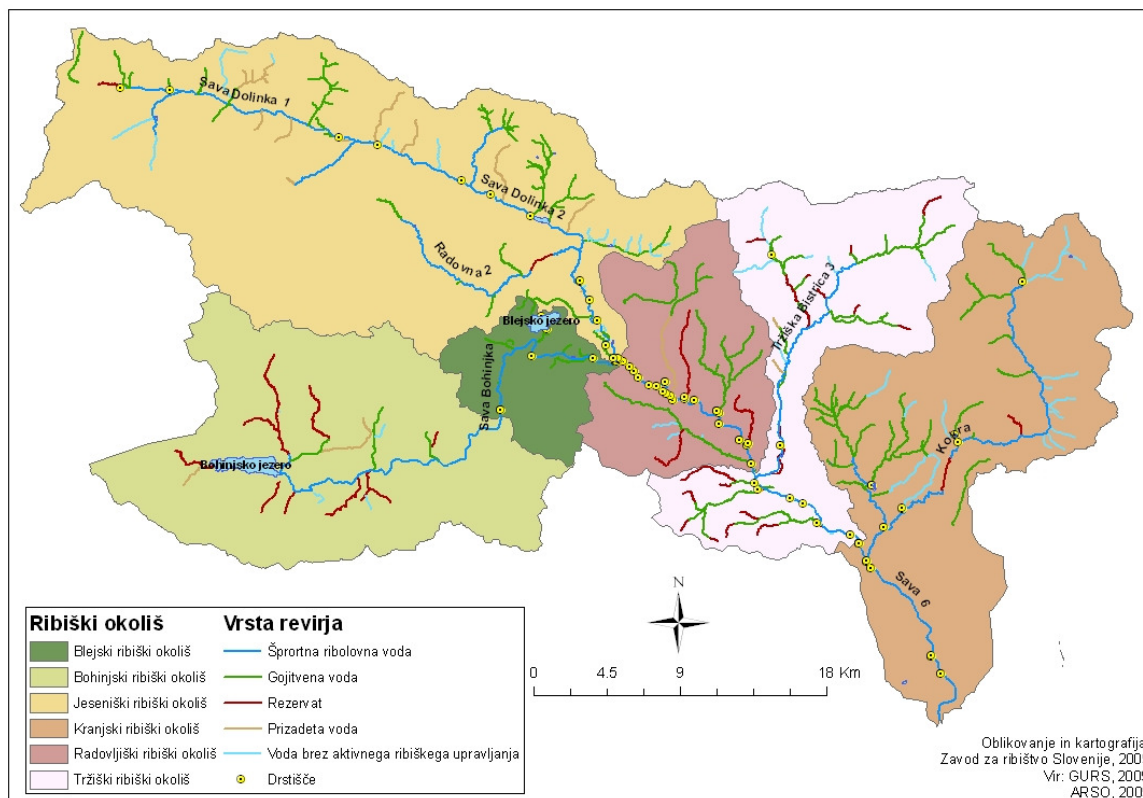
Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

radovljiški	potočna postrv	330	Sava A	nov. - dec.	435271	133495	
radovljiški	lipan	330	Sava A	april-maj	435271	133495	
radovljiški	lipan	80	Sava A	april-maj	435246	133489	
radovljiški	potočna postrv	80	Sava A	nov. - dec.	435246	133489	
radovljiški	podust	100	Sava A	mar. - jun.	435314	133526	
radovljiški	lipan	200	Sava 4	april-maj	443625,4	127258	
radovljiški	potočna postrv	200	Sava 4	nov. - dec.	443625,4	127258	
radovljiški	potočna postrv	100	Sava 4	nov. - dec.	442908	128719	
radovljiški	lipan	100	Sava 4	april-maj	442908	128719	
radovljiški	sulec	100	Sava 4	april-maj	442908	128719	
radovljiški	lipan	4000	Sava 4	april-maj	443364	128361	
radovljiški	sulec	4000	Sava 4	april-maj	443364	128361	
radovljiški	lipan	600	Sava 4	april-maj	441614	129654	
radovljiški	potočna postrv	600	Sava 4	nov. - dec.	441614	129654	
radovljiški	lipan	500	Sava 4	april-maj	441613	130314	
radovljiški	sulec	500	Sava 4	april-maj	441613	130314	
radovljiški	lipan	1000	Sava 4	april-maj	440078	131128	
radovljiški	sulec	1000	Sava 4	april-maj	440078	131128	
radovljiški	potočna postrv	600	Sava 4	nov. - dec.	439506	131181	
radovljiški	sulec	470	Sava 4	april-maj	438783	131145	
radovljiški	lipan	470	Sava 4	april-maj	438783	131145	
radovljiški	lipan	347	Sava 4	april-maj	438621	131398	
radovljiški	lipan	500	Sava 4	april-maj	438388	131533	
radovljiški	potočna postrv	500	Sava 4	nov. - dec.	438388	131533	
radovljiški	sulec	800	Sava 4	april-maj	438383	131557	
radovljiški	lipan	900	Sava 4	april-maj	438211	131696	
radovljiški	potočna postrv	900	Sava 4	nov. - dec.	438211	131696	
radovljiški	sulec	2200	Sava 4	april-maj	438333	132253	
radovljiški	potočna postrv	2200	Sava 4	nov. - dec.	438333	132253	
radovljiški	lipan	2200	Sava 4	april-maj	438333	132253	
radovljiški	lipan	1300	Sava 4	april-maj	437792	131982	
radovljiški	potočna postrv	1300	Sava 4	nov. - dec.	437792	131982	
radovljiški	sulec	300	Sava 4	april-maj	437333	132061	
radovljiški	lipan	300	Sava 4	april-maj	436665	132557	
radovljiški	potočna postrv	300	Sava 4	nov. - dec.	436665	132557	
radovljiški	potočna postrv	20	Dobruša	nov. - dec.	439512	131335	
radovljiški	potočna postrv	250	Peračica	nov. - dec.	441519	130496	
radovljiški	lipan	250	Peračica	april-maj	441519	130496	
radovljiški	sulec	250	Peračica	april-maj	441519	130496	
radovljiški	klen	250	Peračica	mar. - jun.	441519	130496	
radovljiški	potočna postrv	40	Lešnica	nov. - dec.	443427	128499	
radovljiški	klen	40	Lešnica	mar. - jun.	443427	128499	
tržiški	lipan	1000	Sava	marec-april	445961	125135	
tržiški	lipan	1000	Sava	marec-april	446774	124761	
tržiški	lipan	2000	Sava 5	februar-april	449712	122865	
tržiški	šarenka	2000	Sava 5	februar-april	449721	122865	
tržiški	lipan	5000	Tržiška Bistrica	marec-april	445384	128375	
tržiški	potočna postrv	5000	Tržiška Bistrica	marec-april	445384	128375	
tržiški	potočna postrv	6000	Besnica	nov. - dec.	447650	123585	
tržiški	potočna zlatovščica	300	Črni potok	nov. - dec.	444886	140081	
tržiški	potočna postrv	2000	Nemiljščica	nov. - dec.	443991	125633	
tržiški	potočna postrv	1600	Plaznica	nov. - dec.	443784	126032	
kranjski	potočna postrv		Sava 7	dec. - feb.	455262	114334	

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

kranjski	šarenka		Sava 7	dec. - feb.	455262	114323	
kranjski	lipan		Sava 7	mar. - april	455262	114345	
kranjski	potočna postrv		Sava 6	dec. - feb.	450227	122371	
kranjski	lipan		Sava 6	mar. - april	450227	122309	
kranjski	sulec		Sava 6	mar. - april	450218	122335	
kranjski	podust		Sava 6	mar. - jun.	450218	122353	
kranjski	klen		Sava 6	mar. - jun.	450227	122344	
kranjski	ščuka		Sava 6	feb. - april	450209	122326	
kranjski	šarenka		Sava 6	dec. - feb.	450218	122353	
kranjski	potočna postrv		Sava 6	dec. - feb.	450710	121236	
kranjski	šarenka		Sava 6	dec. - feb.	450719	121236	
kranjski	sulec		Sava 6	mar. - april	450710	121254	
kranjski	lipan		Sava 6	mar. - april	450710	121245	
kranjski	potočna postrv		Sava 6	dec. - feb.	450960	120843	
kranjski	šarenka		Sava 6	dec. - feb.	450960	120843	
kranjski	lipan		Sava 6	mar. - april	450942	120843	
kranjski	potočna postrv		Sava 7	dec. - feb.	454692	115417	
kranjski	šarenka		Sava 7	dec. - feb.	454692	115406	
kranjski	lipan		Sava 7	mar. - april	454692	115417	
kranjski	podust		Sava 7	mar. - jun.	454692	115440	
kranjski	potočna postrv		Kokra	dec. - feb.	460299	138430	
kranjski	lipan		Kokra	mar. - april	460307	138421	
kranjski	potočna postrv		Kokra	dec. - feb.	456340	128582	
kranjski	lipan		Kokra	mar. - april	456340	128573	
kranjski	potočna postrv		Kokra	dec. - feb.	452863	124489	
kranjski	lipan		Kokra	mar. - april	452872	124498	
kranjski	potočna postrv		Kokra	dec. - feb.	451755	123309	
kranjski	lipan		Kokra	mar. - april	451737	123309	
kranjski	lipan		jezero Črnava	mar. - april	456116	129047	
kranjski	ščuka		Bobovek	feb. - april	451050	125907	
kranjski	smuč		Bobovek	mar. - maj	451050	125907	
kranjski	rdečeperka		Bobovek	april-maj	451050	125918	
kranjski	rdečeoka		Bobovek	april-maj	451050	125918	

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutku

Slika 13. Drstišča v gornjesavskem ribiškem območju

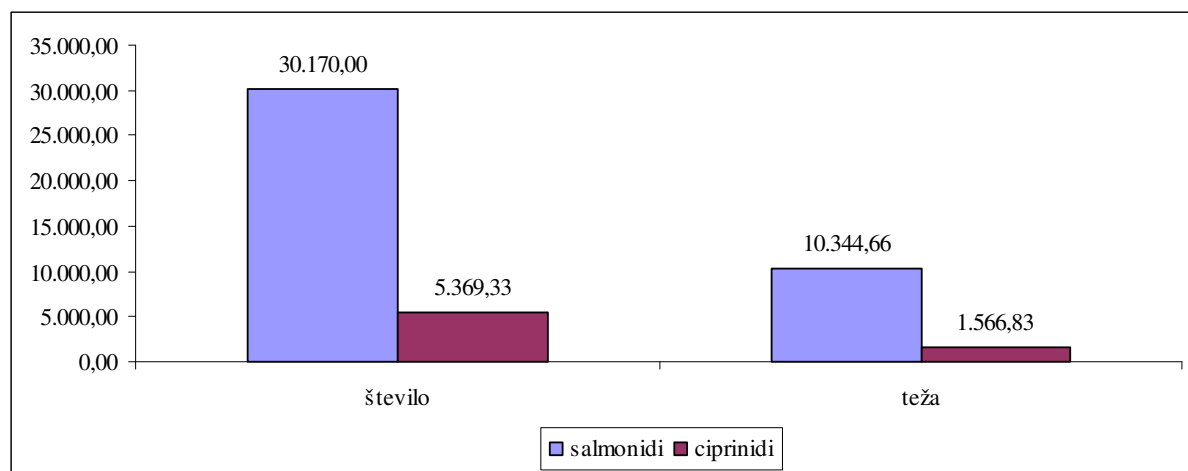
Podatki o ribogojnih obratih za gojitev rib za poribljavanja

V pripravi je Pravilnik o pogojih za pridobitev dovoljenj za gojitev rib za poribljavanje, ki bo določil pogoje pod katerimi je mogoče gojiti ribe za poribljavanja. Predvidoma bo pravilnik sprejet do konca leta 2010. Takrat bo tudi mogoče vzpostaviti evidenco ribogojnic in podatke o gojitvi rib za poribljavanja.

Analiza izvajanja ribiškega upravljanja v preteklem obdobju načrtovanja

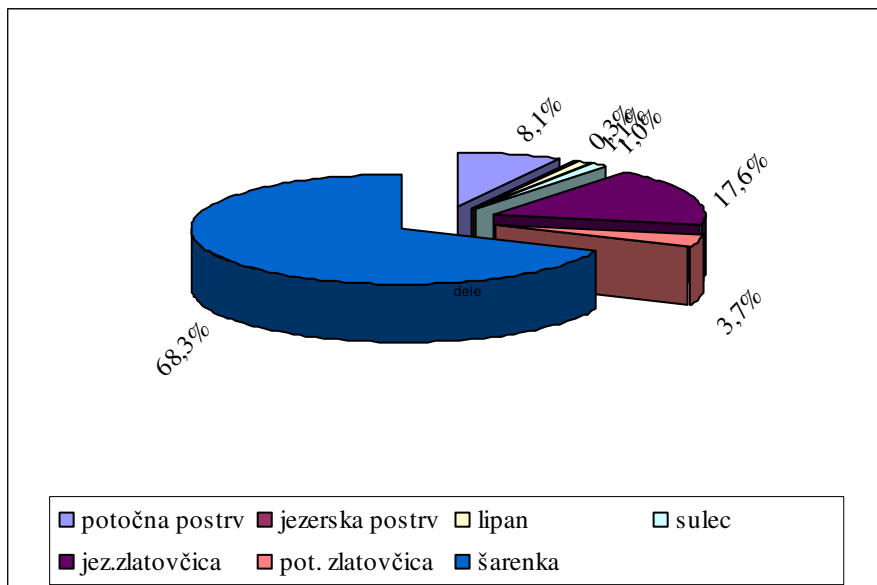
Pregled in presoja uplena

Ribiči so v gornjesavskem ribiškem območju v obdobju 2006-2008 lovili 21 vrst rib, sedem salmonidnih in štirinajst ciprinidnih vrst rib. Povprečni skupni letni uplen je znašal 35.539 rib s skupno težo 11,9 t.

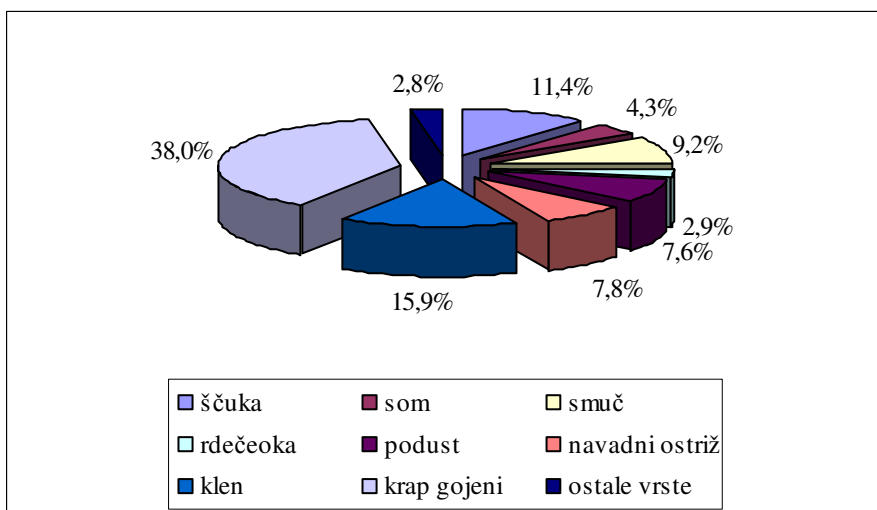
Graf 1. Povprečni letni uplen salmonidnih in ciprinidnih vrst v skupnem uplenu v obdobju 2006-2008

V gornjesavskem ribiškem območju so ribiči uplenili mnogo več rib iz skupine salmonidnih vrst rib, povprečno letno 30.170 v skupni teži 10,3 t, kot pa ciprinidnih vrst rib – povprečno letno 5369 s skupno težo 1,7 t. V skupnem uplenu rib v obdobju 2006-2008 predstavlja povprečni letni uplen salmonidnih vrst rib po številu uplenjenih rib 84,9%, delež ciprinidnih vrst pa 15,1%. Tudi primerjava deležev teže uplenjenih rib pokaže, da je delež salmonidnih vrst rib mnogo večji. V skupnem uplenu rib v obdobju 2006-2008 predstavlja povprečni letni uplen salmonidnih vrst rib po teži uplenjenih rib 86,8%, delež ciprinidnih vrst pa 13,2%.

Graf 2. Deleži posameznih vrst v povprečnem letnem uplenu (kg) salmonidov v obdobju 2006-2008

Ribiči so v gornjesavskem ribiškem območju lovili sedem salmonidnih vrst rib. Največji delež po teži uplenjenih rib v skupnem uplenu salmonidnih vrst rib v obdobju 2006-2008 ima šarenka, skupaj več kot polovico uplena ali 68,3%, sledijo jezerska zlatovčica z deležem 17,6%, potočna postrv (8,1%), potočna zlatovčica (3,7%), lipan (1,1%) in sulec (1,0%).

Graf 3. Deleži posameznih vrst v povprečnem letnem uplenu (kg) ciprinidov v obdobju 2006-2008

Od skupaj štirinajst ciprinidnih vrst rib, ki so jih ribiči lovili v obdobju 2006-2008 največji delež po teži uplenjenih rib predstavlja gojeni krap (38,0%), sledijo klen (15,9%), ščuka (11,4%), smuč (9,2%), navadni ostriž (7,8%), podust (7,6%), som (4,3%) in rdečeoka (2,9%). Delež vseh drugih vrst, to so beli amur, rdečeperka, linj, menek, mrena in črni amur, so mnogo manjši, njihov skupni uplen predstavlja le 3% delež od skupnega uplena v gornjesavskem ribiškem območju v obdobju 2006-2008.

Pregled in presoja vlaganj

V gornjesavskem ribiškem območju so ribiči v obdobju 2006-2008 izvajali poribljavanja naslednjih vrst rib: gojeni krap, jezerska postrv, ščuka, lipan, potočna postrv, sulec, šarenka, potočna zlatovčica in smuč.

Večina poribljavanj je bila izvedena s šarenko, ki so jo gojili v ribogojnicah in jo nato v času ribolovne sezone prenesli v ribolovne revirje.

Redno se je poribljavala tudi potočna postrv, ki se je v okviru sonaravne gojitve odlavljala v gojitvenih potokih, mladice pa so se nato prenesle v ribolovne revirje.

Poribljavanja drugih ribjih vrst so bila občasna in simbolična.

Pregled realizacije načrtovanih ukrepov

Ta načrt je prvi načrt izvajanja ribiškega upravljanja v gornjesavskem ribiškem območju, ki je pripravljen v skladu z Zakonom o sladkovodnem ribištju. Zato pregled realizacije načrtovanih ukrepov ni možen, saj se ukrepi na tem nivoju načrtujejo prvič.

Ocena ustreznosti postavljenih usmeritev in ukrepov

Ta načrt je prvi načrt izvajanja ribiškega upravljanja v ribiškem območju, ki je pripravljen v skladu z novim Zakonom o sladkovodnem ribištju. Zato ocena ustreznosti postavljenih usmeritev in ukrepov ni možna.

Temeljne usmeritve za ohranitev in trajnostno rabo rib

V načrtu se določajo temeljne usmeritve za ohranitev in trajnostno rabo rib v ribiškem območju, ukrepi za ohranjanje populacij domorodnih vrst rib, varstvo vrst in habitatnih tipov, zaradi katerih so opredeljena območja Natura 2000, ukrepi v delih ribiškega območja, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status in usmeritve za trajnostno rabo rib. Podlaga za izvajanje ribiškega upravljanja v vodah posebnega pomena je srednjeročni načrt ribiškega upravljanja v vodah posebnega pomena (v nadaljnjem besedilu: načrt), ki se izdelava v skladu z načrtom izvajanja ribiškega upravljanja ribiškega območja, znotraj katerega se nahajajo posamezni revirji voda posebnega pomena.

V tem poglavju so podani varstveni cilji in smernice za ohranitev in trajnostno rabo posameznih vrst rib. Od celotne palete varstvenih ciljev in smernic v skladu z Zakonom o sladkovodnem ribištvu izvajalci ribiškega upravljanja izvajajo le del, druge ukrepe pa morajo v skladu z Zakonom o ohranjanju narave izvajati druge pristojne službe (vodarstvo, varstvo narave) oziroma se ti ukrepi vgradijo v ustrezne sektorske načrte.

Ukrepi za ohranjanje populacij domorodnih vrst rib

V tem poglavju so podane usmeritve in ukrepi za zaščito in trajnostno rabo nekaterih najbolj pomembnih domorodnih vrst rib, ki jih je v skladu z Uredbo o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah dovoljeno loviti.

Pri vseh poribljavanjih se upošteva načelo vrstne sestave lokalnih populacij posameznih območij, okolišev in revirjev. To pomeni da v vodna telesa, kjer določena vrsta še ni prisotna, njeno poribljavanje ni dovoljeno, oziroma je dovoljeno le na podlagi predhodne presoje vpliva na varovana (Natura 2000, naravne vrednote, ekološko pomembna območja) in zavarovana območja in na podlagi strokovnega mnenja Zavoda za ribištvo Slovenije.

Zaradi plenjenja kormoranov so ogrožene populacije nekaterih domorodnih vrst rib, med njimi tudi ogroženih in zavarovanih. Učinkovitost dosedanjih lokalnih ukrepov je ali prostorsko omejena ali kratkotrajna, ukrepi pa so dragi ter delovno intenzivni. Za pripravo kakovostnega programa in ukrepov za zaščito ribjih populacij, je treba izdelati dolgoročno strategijo o zaščiti posameznih vrst rib pred plenjenjem kormoranov.

Potočna postrv

Potočna postrv kaže veliko genetsko pestrost, posamezne lokalne populacije se med seboj močno razlikujejo in odražajo prilagojenost na specifično okolje, v katerem živijo. Kot ena ribolovno bolj zanimivih vrst je bila gojena za poribljavanja ribolovnih revirjev v mnogih državah in različnih ribogojnicah, tudi v Sloveniji. Sonaravna vzreja in poribljavanja s potočno postrvjo v Sloveniji so bila v začetku zelo dobro organizirana. Ribiške družine, ki so imele ribolovne vode s potočno postrvjo, so večinoma imele tudi vališča, v katerih so valile ikre potočne postrvi. Ikre so pridobili s smukanjem plemenk potočnih postrvi na drstiščih v lastnih ribiških revirjih. Zarod so uporabili za sonaravno vzrejo v lastnih gojitvenih potokih, izlovljene mladice pa za poribljavanje svojih ribolovnih voda.

Zaradi boljšega prilagajanja na pogoje v ribogojnicah se je tudi v Sloveniji razširila gojitev atlantskega tipa potočne postrvi, ki se po mnogih lastnostih razlikuje od naše lokalno prisotne potočne postrvi donavskega tipa. V ta namen so večinoma uporabljali ribogojniško vzrejeno oz. domesticirano potočno postrv iz Danske (Hansen in Loeschcke, 1994). Ta linija ima svoj izvor v atlantski evolucijski veji, zaradi česar ji pogosto poenostavljeno pravijo kar »atlantska« postrv. Zaradi izrazite prilagojenosti na ribogojniško okolje, kar se odraža v večji in cenejši prireji v primerjavi z divjimi linijami, je med ribogojci zelo priljubljena in se

dandanes na široko uporablja po celem svetu (Laikre et al., 1999). Ker se je v preteklosti v Sloveniji premalo pozornosti posvečalo izbiri plemenskih rib za gojenje potočnih postrvi za poribljavanje, se je v ta namen začela uporabljati ribogojniška – atlantska linija, ki je bila v osnovi namenjena za vzrejo mesa. V to smer je šla tudi selekcija plemenk, s čimer se je genska pestrost teh rib manjšala. Iz stališča ohranjanja domačih populacij potočne postrvi je uporaba ribogojniških – atlantskih potočnih postrvi za poribljavanje, popolnoma zgrešena.

V zadnjem desetletju je bilo v Sloveniji opravljenih nekaj preliminarnih genetskih analiz potočne postrvi, ki so pokazale, da je razširjenost »atlantske« domesticirane linije postrvi v slovenskih vodah velika in da skoraj povsod, kjer se izvaja aktivno ribiško upravljanje, že prevladujejo križanci (Snoj, 2007). Temu problemu je potrebno v bodoče posvetiti vso pozornost in na podlagi predhodnih genetskih raziskav za gojitev potočne postrvi tako v ribogojnicah kot pri sonaravni gojitvi uporabljati samo ribe genskih tipov značilnih za lokalne populacije posameznih območij.

Varstveni cilji: primarni dolgoročni cilj je vzpostavitev ekološko značilnih lokalnih populacij potočne postrvi na posameznih območjih. Ohranjanje ekoloških značilnosti habitatov, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, varstvo in ohranjanje drstišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, trajnostna raba populacij.

Ukrepi: zaščita drstišč in omogočanje primernih mest za reprodukcijo, prehranjevanje, prezimovanje. Mapiranje genotipa potočnih postrvi v ribiških območjih donavskega porečja, zavarovanje lokalnih ekološko signifikantnih (genetsko čistih) populacij donavskega tipa, postavitve rezervatov za plemenke, določitev ribogojnic za gojitev rib za poribljavanje za posamezna območja, določitev gojitvenih revirjev za sonaravno gojitev v naravnem okolju – izberejo se predvsem revirji v postrvjem pasu, opušča pa se gojitev v revirjih, kjer so se življenjski pogoji za postrvi poslabšali, izvajanje repopulacije - določitev obsega poribljavanj za posamezna območja v skladu s potrebami in ekosistemskimi značilnostmi območja.

Gojitev lahko poteka v ribogojnicah in naravnem okolju – sonaravna gojitev. Gojitev za poribljavanje poteka samo v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojitev rib za poribljavanje in to le na območju donavskega porečja. Plemenke se smukajo v naravi ali se za pridobivanje plemenskega materiala v ribogojnici vzdržuje plemenska jata vzrejena iz iker pridobljenih v naravi oziroma v primeru pomanjkanja iker iz narave tudi iz iker pridobljenih od plemenske jate iz ribogojnice. Zarod se prenese v gojitvene revirje (G1) za sonaravno gojitev potočne postrvi ali se z njim poriblavajo ribolovni revirji. V primeru prenosa zaroda v gojitvene revirje se po izteku dvoletnega ciklusa sonaravne gojitve izlovijo mladice in doseljujejo v salmonidne ribolovne revirje. V primeru poslabšanja ugodnega stanja populacij potočne postrvi, zaradi plenjenja kormoranov, naj se vpliv plenjenja kormorana zmanjša.

Sulec

Sulec je endemit donavskega povodja, največji sladkovodni salmonid v Evropi in edini predstavnik rodu *Hucho* pri nas. Sulec sedaj živi na območju Nemčije, Avstrije, Češke, Slovaške, Poljske, Madžarske, Romunije, Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, Bolgarije in nekdanje Sovjetske Zveze (porečje reke Amur) (Skalin, 1982). Vrsta je številčnejša v desnih pritokih Donave. Zelo redko naseljuje spodnje tokove rek.

V zadnjih devetdesetih letih se je areal sulca v Sloveniji zmanjšal, podobno kot drugod po Evropi. Ocenjeno je, da je sulec nekdanj naseljeval 11.126 km vodotokov. Trenutno ga ni več kot na 4.353 km vodotokov, kar pomeni 39% prvotnega areala (Zabrc, 2008). Sulec je trenutno redek na 3.055 km vodotokov, kar predstavlja 27,5 % prvotne dolžine njegove razširjenosti. Le na 3.718 km dolžine vodotokov, kar je 33,4 % prvotne dolžine naselitve, je sulec bolj ali manj pogost. Tudi območja, kjer trenutno še živi, ne naseljuje kontinuirano, ampak po fragmentih. V nekaterih rekah so tako nastale izolirane populacije. V glavnem je sulec izginil iz spodnjih tokov rek in je sedaj omejen na njihove predalpske odseke.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitatov, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, varstvo drstišč, ohranjanje drstišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, trajnostna raba populacij.

Varstveni ukrepi: prenehanje onesnaževanja rek in potokov, prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način, ureditev in nadzor nad črpanjem voda, restavracija in renaturacija uničenih habitatov, vzpostavitev oziroma izboljšanje prehodnosti preko jezov, določitev ribogojnic za gojitev, izvajanje vzdrževalnih poribljavanj sulčjih mladice.

Lipani

V osrednji Evropi je lipan razširjen v Franciji, Nemčiji, Severni Italiji in v nekaterih rekah donavskega povodja. V Sloveniji je razširjen v zgornjih tokovih večine slovenskih rek. V gornjesavskem ribiškem območju ga najdemo v rekah Savi Bohinjki, Dolinki in Savi. Ogrožajo ga onesnaževanje in regulacije oziroma degradacija habitatov, v zadnjem času tudi plenjenje vedno številčnejših kormoranov, ki so v posameznih revirjih dobesedno zdesetkali lipanske populacije.

Varstveni cilji: vzpostavitev in ohranitev lokalne ekološko značilne populacije oziroma njeno povečanje. Ohranjanje ekoloških značilnosti habitatov, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, varstvo drstišč, ohranjanje drstišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, trajnostna raba populacij.

Ukrepi: prenehanje onesnaževanja rek in potokov, prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način, ureditev in nadzor nad črpanjem voda, restavracija in renaturacija uničenih habitatov, vzpostavitev oziroma izboljšanje prehodnosti preko jezov, določitev ribogojnic za gojitev lipana, določitev drstišč, ki so primerna za smukanje lipana, izvajanje vzdrževalnih poribljavanj lipanskih mladice, zmanjšanje vpliva kormoranov na lipanske populacije. V primeru poslabšanja ugodnega stanja populacij lipana, zaradi plenjenja kormoranov, naj se vpliv plenjenja kormorana zmanjša.

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

Podust

Danes podust po reki Savi sega do izliva Save Bohinjke in deloma tudi v spodnji odsek Save Bohinjke. Glavni problem za relativno nizko naseljenost je neprehodnost Majdičevega jezua v Kranju, ki ne omogoča prostega prehoda iz spodnjega dela Save, kjer je podust številčnejša v zgornji del.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitatov, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč, trajnostna raba populacij.

Ukrepi: varstvo drstišč, ohranjanje drstišč, sanacija drstišč, ki zaradi različnih razlogov ne delujejo ali so ribam nedostopna, prenehanje onesnaževanja in sanacija stanja, sonaravno urejanje vodotokov, renaturacija oziroma revitalizacija degradiranih vodotokov, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, varstvo pred plenjenjem kormoranov, trajnostna raba populacij, poribljavanje ribolovnih revirjev.

Linj

Razširjen je po vsej Evropi. V Sloveniji živi v jadranskem povodju in donavskem porečju. Glavni vzrok njegove ogroženosti so regulacije. Naseljuje tekoče in stoječe vode, v gornjesavskem ribiškem območju poseljuje le Savo do Kranja ter Blejsko jezero.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, vzdrževanje populacij v razmerju primernem do drugih vrst ribje združbe, trajnostna raba populacij.

Varstveni ukrepi: gojitev v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojenje rib za poribljavanje, repopulacija v mešane in ciprinidne ribolovne revirje.

Smuč

Naseljuje tekoče in stoječe vode. Razširjen je predvsem v vodah vzhodne Evrope. Prenesen je bil tudi v Anglijo, Francijo, Španijo, Grčijo in Italijo. V Sloveniji je razširjen v donavskem porečju, najdemo ga tudi v nekaterih stoječih vodah jadranskega povodja, kamor je bil prenešen. Glavni vzrok njegove ogroženosti so regulacije.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, trajnostna raba in vzdrževanje populacij v razmerju primernem do drugih vrst ribje združbe (odnos plen-plenilec).

Varstveni ukrepi: gojitev v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojenje rib za poribljavanje, repopulacija v mešane in ciprinidne ribolovne revirje.

Ščuka

Naseljuje tekoče in stoječe vode. Razširjena je po vsej Evropi. V Sloveniji je razširjena v donavskem porečju in jadranskem povodju. V Sloveniji živi v jadranskem povodju in donavskem porečju. Glavni vzrok njegove ogroženosti so regulacije in uničevanje drstišč.

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, trajnostna raba in vzdrževanje populacij v razmerju primernem do drugih vrst ribje združbe (odnos plen-plenilec).

Varstveni ukrepi: gojitev v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojenje rib za poribljavanja, repopulacija v mešane in ciprinidne ribolovne revirje.

Krap

Divji krap je izvorna oblika krapa, iz katerega je bilo s selekcijo vzgojenih več oblik gojenega krapa. V Sloveniji najdemo posamezne osebkke divje oblike krapa praktično v vseh večjih vodotokih, kjer imajo ustrezen habitat. Ti vodotoki so: Mura, Drava, Sava, Krka, Kolpa, Vipava in nekateri njihovi večji pritoki. Gojene oblike krapa so v Evropi prisotne že več tisoč let. Gojitev je bila prvotno usmerjena predvsem v prirejo mesa, z razmahom rekreacijskega oziroma prostočasnega ribolova in ribolovnega turizma, pa so se v državah z razvitim ribolovnim turizmom začela tudi dopolnilna poribljavanja. Poribljavanja z gojenimi oblikami krapa se vršijo v stoječe in tekoče vode. Danes je v Sloveniji najpomembnejša nepostrvja ribolovna vrsta.

Varstveni cilj: prostorsko in količinsko prilagojeno poribljavanje gojene oblike krapa, na način, da ne ogroža domorodnih vrst rib.

Ukrepi: za namene poribljavanja se goji izključno v ribogojnicah za poribljavanja. Le ta se izvajajo predvsem v določenih ciprinidnih ribolovnih revirjih in le z odraslimi ribami ter v obsegu, da ne ogroža populacij domorodnih vrst rib. Obseg poribljavanja se prilagodi hidrološkimi in ekološkimi pogojem posameznega ribolovnega revirja, upoštevajoč varstveni status posameznih varovanih in zavarovanih območij in vrst, po predpisih o ohranjanju narave in se mora natančno določiti v ribiškogojitvenem načrtu posameznega ribiškega okoliša.

Za ohranitev divje oblike krapa v naših rekah je treba postopoma omejiti poribljavanja z gojenimi oblikami krapa ter čim prej izvesti genetske analize obstoječih populacij divjega krapa. Na podlagi rezultatov se načrtuje program vzreje divje oblike za poribljavanja.

Druge domorodne vrste

Druge domorodne vrste kot so klen, rdečeoka, rdečeperka, itd. se lahko poribljava iz ribnikov, ki imajo dovoljenje za gojitev rib za poribljavanja. Pri tem se upošteva načelo vrstne sestave lokalnih populacij, kar pomeni, da v vodna telesa, kjer obravnavana vrsta še ni prisotna poribljavanje ni dovoljeno oziroma je dovoljeno le na podlagi predhodne presoje vpliva na varovana (Natura 2000, naravne vrednote, ekološko pomembna območja) in zavarovana območja in na podlagi strokovnega mnenja Zavoda za ribištvo Slovenije (ZZRS).

Tujerodne vrste

Šarenka

Šarenka je tujerodna vrsta, ki je bila iz Severne Amerike v Evropo prinešena v drugi polovici 19. stoletja, v Slovenijo pa leta 1890, takrat predvsem za gojitev v ribogojnicah. V zadnjih treh desetletjih prejšnjega stoletja se je pričela množično uporabljati za dopolnilna poribljavanja (pod trnek) v ribolovne revirje. V nekaterih slovenskih vodotokih se redno drsti.

Varstveni cilj: prostorsko in količinsko omejena uporaba na način, da ne ogroža domorodnih vrst rib.

Ukrepi: gojitev šarenke v ribogojnicah za gojitev rib za poribljavanja, dopolnilna poribljavanja določenih ribolovnih revirjev v času ribolovne sezone, prenehanje poribljavanja pred zaključkom ribolovne sezone, uporaba sterilnih šarenk. Obseg poribljavanja se prilagodi hidrološkim in ekološkim pogojem posameznega ribolovnega revirja upoštevajoč varstveni status posameznih varovanih in zavarovanih območij in vrst, po predpisih o ohranjanju narave in se mora natančno določiti v ribiškogojitvenem načrtu posameznega ribiškega okoliša.

Poribljavanja z drugimi tujerodnimi vrstami so prepovedana. Izjema so lahko beli amur ter sivi in srebrni tolstolobik, katere lahko na podlagi predhodne presoje vplivov na okolje poribljavamo v omejenih količinah v izoliranih vodnih telesih na način, da ne ogrožajo domorodnih vrst.

Poribljavanje s tujerodnimi vrstami je lahko izjemoma dovoljeno, če tako kažejo ugotovitve postopka presoje tveganja za naravo in to ni v nasprotju z režimom varovanih območij (Natura 2000 območja in zavarovana območja) ter na podlagi strokovnega mnenja ZZRS.

Zmanjšuje se številčnost populacij vseh tujerodnih vrst na celotnem območju, prednostno na območjih z naravovarstvenim statusom in na vseh vodnih telesih, ki niso izolirana.

Varstvo vrst in habitatnih tipov zaradi katerih so opredeljena območja Natura 2000 razglašena zaradi varstva kvalifikacijskih vrst rib in njihovih habitatov

V gornjesavskem ribiškem območju od ribjih vrst uvrščenih na seznam dodatka II Direktive o habitatih najdemo dve vrsti rib in potočne piškurje (ena vrsta). Od tega je eno vrsto dovoljeno loviti in sicer sulca. Drugo vrsto rib (kapelj) in piškurje ni dovoljeno loviti.

V spodnji tabeli prikazujemo ekološke zahteve posameznih vrst rib, katerih habitat se varujejo v gornjesavskem ribiškem območju.

Tabela 6. Razvrstitev rib glede na njihove hidrološke (H) in razmnoževalne (R) potrebe, način prehranjanja (mlade-odrasle ribe) in selitev.

Vrsta/družina	H	R	Prehrana	Selitev-tip	Selitev-razdalja
Petromyzontidae					
donavski potočni piškur- <i>Eudontomyzon vladykovi</i> Oliva&Zanan 1959	reofilna	litofilna	filtrator		kratka - srednja
Salmonidae					
sulec- <i>Hucho hucho</i> (Linnaeus, 1758)	reofilna	litofilna	piscivor	potamodromna	srednja - dolga
Cottidae					
kapelj- <i>Cottus gobio</i> Linnaeus, 1758	reofilna	speleofilna	invertivor		kratka

Legenda: Habitat: reofilna – hitro tekoče, s kisikom bogate in čiste vode; stagnofilna - počasi tekoče ali stoječe vode; indiferentna – vrsta s široko toleranco hidroloških pogojev, vendar ne reofilna. Drst: litofilna – ribe odlagajo ike na ali v prod/kamenje; fitofilna – ike odlagajo na rastlinje ali dele rastlin; fitolitofilna – ike odlagajo na rastlinje ali na prod/kamenje če rastlinja ni; psamofilna – ike odlagajo na ali v pesek in drug

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

drobnozrnat substrat; ostrakofilna – ikre odlaga v školjke družine Unionidae; speleofilna – ikre odlaga na strop votlinice in jih varuje; litopelagofilna – ikre odloži na pesek/kamenje, ličinke pa se razvijejo med plavljenjem v pelagiku. Prehranjevanje: invertivor – hrana so pretežno vodni nevretenčarji; piscivor – hrana so pretežno ribe; invertipiscivor – del populacije se hrani pretežno z vodnimi nevretenčarji, del pa pretežno z ribami; herbivor – hrani se z algami in makrofiti; omnivor – vrste, ki so glede hrane brez jasnih preferenc (oportunisti); filtrator – organske delce prefiltrira iz sedimenta.

Ribiško upravljanje se izvaja na način, da se ohranjajo ali vzpostavijo naravne oziroma v naravi podobne združbe rib.

V populacije zavarovanih vrst se posega le na podlagi dovoljenj in sprejetih akcijskih načrtov ter strategij, ki zagotavljajo ugodno stanje vrste. Doseljevanje rib se izvaja z vlaganjem avtohtonih, lokalno prisotnih populacij rib. Če to ni mogoče, se izbere najbližjo podobno populacijo rib. Podrobnejše usmeritve se podajo pri pripravi ribiškogojitvenega načrta.. Prostorsko in količinsko se postopoma zmanjšuje populacije vrst (potočne postrvi, podusti, soma...), ki niso iz istega porečja oziroma zaključene geografske enote. Naseljevanje in doseljevanje rib se ne izvaja v vodah, kjer se v preteklosti tega ni izvajalo.

Prostorsko in količinsko se postopoma zmanjšuje doseljevanje šarenke in hkrati krepí populacije avtohtonih vrst. Doseljevanje šarenke in krapa se omeji na revirje, kjer njuno vlaganje ni v nasprotju s cilji ohranjanja narave. Doseljevanje se izvaja s sterilnimi šarenkami, ostalih tujerodnih vrst rib se ne vlaga. Naseljevanje in preseljevanje tujerodnih vrst se ne izvaja.

Ribiška tekmovanja naj se usmerja izven območij z naravovarstvenim statusom. Podrobnejše usmeritve se podajo pri pripravi ribiškogojitvenega načrta..

Odvzem spolnih celic naj se izvaja na način in v obsegu, ki ne bo ogrožal stanja ribjih populacij.

Predvidi se ukrepe za zmanjšanje oziroma odstranjevanje populacij tujerodnih vrst iz naravnega okolja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

V nadaljevanju so podani varstveni cilji in ukrepi za tri ribje vrste, katerih habitati se varujejo in jih je dovoljeno loviti.

Sulec

V gornjesavskem ribiškem območju je z Uredbo o Naturi zavarovano naslednje območje, pomembna za varstvo habitata sulca: SI3000201 Nakeljaska Sava.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata, ohranjanje oziroma vzpostavljanje prehodnosti vodotoka, ki omogoča povezanost populacij in pretok genskega materiala ter dostop do drstišč, varstvo drstišč, ohranjanje drstišč, ohranjanje transportne sposobnosti plavljenja rečnih plavin, ohranjanje dinamike rečnih prodišč, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, trajnostna raba populacij, omejen in uravnotežen uplen, restriktiven ribolovni režim nadzor drstišč v času drsti.

Varstveni ukrepi: prenehanje onesnaževanja rek in potokov, prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način, ureditev in nadzor nad črpanjem proda, restavracija in renaturacija uničenih habitatov, vzpostavitev oziroma izboljšanje prehodnosti preko jezov, omejen in uravnotežen uplen, restriktiven ribolovni režim, nadzor drstišč v času drsti.

Kapelj

Natura območja: SI3000201 Nakeljska Sava, SI3000133 Radovna, most v Sr.Radovni - HE Vintgar, SI3000253 Julijske alpe.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata kaplja, ohranjanje drstišč.

Varstveni ukrepi: prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način, ohranjanje strukturiranosti rečnega dna (prod, kamni) in struktur, ki nudijo skrivališča (obrežna vegetacija, korenine obrežnih dreves), prenehanje onesnaževanja vodotokov.

Potočni piškurji

Natura območja: SI3000253 Julijske alpe.

Varstveni cilji: ohranjanje ekoloških značilnosti habitata donavskega potočnega piškurja, ohranjanje drstišč.

Varstveni ukrepi: prenehanje vodnogospodarskega urejanja vodotokov na nesonaraven način, ohranjanje naravne strukture dna, posebno prodnato peščene in mivkaste frakcije ter brežin vodotokov. Kjer to ni možno, se načrtujejo sonaravne ureditve, ki zagotavljajo raznolikost dna in tvorbo prodnato peščenih do mivkastih območij – mikro habitatov, prenehanje onesnaževanja vodotokov.

Zavod RS za varstvo narave je v letu 2009 na podlagi zahtev Evropske komisije predlagal nova območja za dopolnitev omrežja Natura 2000 in zanje opredelil kvalifikacijske vrste. Predlog novih območij z določenimi varstvenimi usmeritvami se bo upošteval pri pripravi RGN.

Ukrepi v delih ribiškega območja, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status

Ribiško upravljanje v vseh območjih, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status, bo prilagojeno varstvenim režimom posameznih območij. Operativni varstveni ukrepi bodo določeni v ribiškogojitvenih načrtih za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiških okoliših, ki se prekrivajo ali delno prekrivajo z območji posebnih varstvenih režimov po predpisih o ohranjanju narave.

Usmeritve za trajnostno rabo rib

Trajnostna raba rib pomeni izvajanje ribolova v obsegu, na način in v času, da se z naravnim samoobnavljanjem ali z ukrepi ribiškega upravljanja dolgoročno ohranjajo ribe ter se pri tem ne poslabšuje ugodno stanje rastlinskih in živalskih vrst.

Izvajanje ribiškega upravljanja v gornjesavskem ribiškem območju bo načrtovano v skladu z načeli trajnostne rabe ribjih populacij. Posegi vanjo so možni le do višine ugotovljenega letnega lovnega prirasta. S tem je omogočeno, da se populacije rib v določenem vodnem okolju reproducirajo in vzdržujejo. Število ribolovnih dni (izdanih ribolovnih dovolilnic) v posameznih ribiških območjih je prilagojeno specifičnim ekosistemskim značilnostim območja in načinu izvajanja ribiškega upravljanja, tako da je zagotovljena trajnostna raba ribolovnih virov.

Ribiško upravljanje mora biti usmerjeno v ohranitev domorodnih ribjih populacij, tako da se ohranja njihova velikosti in starostna struktura ter njihovo dolgoročno preživetje. Podrobne usmeritve in ukrepi bodo določeni v ribiškogojitvenih načrtih za izvajanje ribiškega upravljanja v posameznih ribiških okoliših.

Upravljanje s tujerodno vrsto šarenko v Natura 2000 območjih bo sledilo dolgoročnemu cilju postopnega zmanjševanja in v končni fazi prenehanja poribljavanja šarenke ter prehod na poribljavanja izključno domorodnih vrst. Za doseg tega cilja se izvajajo naslednji ukrepi: gojitev domorodnih postrvjih vrst. V donavskem porečju je to potočna postrv z genetsko preverjenim poreklom in upoštevanjem lokalnih populacij, v jadranskem povodju pa soška postrv z genetsko preverjenim poreklom in upoštevanjem lokalnih populacij.

Za izdelavo strategije upravljanja s šarenko se predlaga izvedba projekta »Monitoring populacije šarenke, njene interakcije z domorodnimi vrstami in raziskave prehrane šarenke«

Načela posegov v populacije rib

Ribolovni režim

Ribolovni režim v celinskih vodah je določen s Pravilnikom o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/2007. V njem so določene najmanjše dovoljene lovne mere in varstvene dobe za posamezne lovne vrste rib (Tabela 7).

Tabela 7. Najmanjše lovne mere in varstvene dobe lovnih vrst rib

Vrsta ribe	Najmanjša mera (cm)	Varstvena doba
Sulec	70	15. 2.-30. 9.
Potočna postrv	25	1. 10.-28. 2.
Jezerska postrv	40	1. 10.-28. 2.
Lipan	30	1. 12.-15. 5.
Ščuka	50	1. 2.-30. 4.
Smuč	50	1. 3.-31. 5.
Som	60	1. 5.-30. 6.
Bolen	40	1. 5.-30. 6.
Linj	30	1. 5.-30. 6.
Podust	35	1. 3.-31. 5.
Platnica	35	1. 3.-31. 5.
Klen	30	1. 5.-30. 6.
Klenič	20	1. 5.-30. 6.
Mrena	30	1. 5.-30. 6.
Pohra	20	1. 5.-30. 6.
Ogrica	30	1. 5.-30. 6.
Ploščič	30	1. 5.-30. 6.
Androga	25	1. 5.-30. 6.
Jez	35	1. 3.-31. 5.
Menek	30	1. 12.-31. 3.

Načrt ribiškega upravljanja v gornjesavskem RO-osnutek

Rdečeperka	/	1. 4.-30. 6.
Rdečeoka	/	1. 4.-30. 6.
Čep	20	1. 3.-31. 5.
Navadni ostriž	/	1. 3.-31. 5.
Navadni koreselj	/	1. 5.-30. 6.
Pisanec	/	1. 4.-30. 6.
Zelenika	/	1. 4.-30. 6.
Šarenka	/	1. 12.-28. 2.
Potočna zlatovčica	/	1. 12.-28. 2.
Jezerska zlatovčica	/	1. 12.-28. 2.

Lovne mere in varstvene dobe za posamezne vrste so zaradi višje stopnje njihove zaščite lahko strožje od predpisanih v pravilniku.

Doseganje cilja, to je trajnostne rabe rib je poleg poribljavanj omogočeno s prilagoditvijo obsega in načina ribolova, ki se določi z ribolovnim režimom. Ribolovni režimi v posameznih ribiških območjih so prilagojeni specifičnim lastnostim območja in načinu izvajanja ribiškega upravljanja, tako da je zagotovljena trajnostna raba ribolovnih virov. Ribolovni režimi v posameznih ribiških območjih, ribiških okoliših ali revirjih se zaradi razlik med posameznimi prostorskimi enotami razlikujejo od splošno veljavnega predpisanega s pravilnikom. Ribolovni režim v posameznem ribiškem območju, ribiškem okolišu ali revirju je na podlagi specifičnih ekosistemskih značilnosti lahko strožji od splošno veljavnega za Slovenijo.

Obseg ribolova

Obseg ribolova mora biti prilagojen naravni reprodukciji v posameznih delih ribiškega območja in je lahko povečan na račun dodatnih ukrepov, kot so na primer dopolnilna poribljavanja merskih rib v času ribolovne sezone. Poribljavanja odraslih ribolovnih vrst za namene turističnega ribolova morajo biti v ravnovesju z ribolovnim pritiskom in uplenom rib v posameznih ribiških okoliših oziroma ribolovnih revirjih ter taka, da ne ogrožajo ogroženih vrst rib ter drugih ogroženih in zavarovanih prostoživečih vrst.

Z ribolovnim režimom se določi tudi obseg in način izločanja tujerodnih in posebno še invazivnih vrst rib. Pri določanju obsega ribolova se uravnava največji dovoljeni uplen domorodnih vrst rib in zmanjšuje populacije tujerodnih predvsem invazivnih vrst rib ter preprečuje širjenje tujerodnih vrst rib.

Povečan ribolovni pritisk se lahko kompenzira samo z dodatnim – dopolnilnim poribljavanjem domorodnih in tujerodnih vrst rib merske velikosti. Upravljanje s tujerodnimi vrstami se v skladu z naravovarstvenimi smernicami izvaja samo v smislu pospeševanja športnega ribolova ter mora biti takšno, da ne ogroža domorodnih populacij rib.

V revirjih s trajno povečanim pritiskom, kjer je ribolovni interes zelo velik, se lahko uveljavlja omejitev oziroma zmanjšanje dnevnega uplena, prepoved uplena domorodnih vrst rib ali samo ribolov na način »ujemi in spusti«. Tudi v teh primerih je potrebno določiti možen obseg ribolova.

Podrobne usmeritve in ukrepi bodo določeni v ribiškogojitvenih načrtih za izvajanje ribiškega upravljanja v posameznih ribiških okoliših.

Drugi posegi

Sladkovodni ekosistemi so bili v zadnjih stotih letih podvrženi številnim človekovim posegom. Rezultat tega je, da so številne vrste rib izumrle, postale redke ali ogrožene. Ocenjuje se, da trenutno 67 od 200 evropskih vrst rib ogrožajo človekovi posegi.

Med najbolj negativnimi posegi za populacije rib so tisti, ki povzročajo fragmentacijo habitatov. Populacije rib se v takih primerih ločijo na več manjši delov, med seboj so izolirane, kar posledično prinaša manjšo genetsko raznolikost in večjo ranljivost populacij. Kot ukrep v primerih fragmentacije habitatov se uporablja izgradnja prehodov za ribe, kar pa v Sloveniji, razen izjemoma, ni bila dosedanja praksa. Funkcionalnost prehodov za ribe je odvisna od specifičnih pogojev in lastnosti pregrad, ki razdelijo habitate oziroma populacije. V gornjesavskem ribiškem območju so pregrade, ki ribam preprečujejo ali otežujejo prehajanje predvsem v porečju same reke Save že na spodnji meji območja v Kranju ter Savi Dolinki (HE Moste, pragovi v Jesenicah) in Savi Bohinjki HE Soteska).

Poleg fragmentacije vodnega prostora se ob gradnji visokih jezov spremenijo tudi lastnosti habitatov. Postavitev in obratovanje hidroelektrarn bistveno spremeni življenjsko okolje rib in ostalih vodnih organizmov. Biotska raznovrstnost je zmanjšana ali izgubljena. Hidromorfološke lastnosti habitatov ter fizikalne in kemijske lastnosti vode se spremenijo. Rečni habitati se spremenijo v jezerske ali poljezerske. Posledično se spremeni vrstni sestav rib, sorazmerja vrst, njihova številčnost, prostorska razporeditev posameznih vrst, pogoji za drst in selitev rib. Populacije tipičnih rečnih (reofilnih) vrst rib, ki zaradi njihovih ekoloških zahtev potrebujejo tekočo vodo, se lahko hitro zmanjšajo ali celo izginejo. V novonastalih pogojih nastopi tudi pomanjkanje hrane za vrste, ki se prehranjujejo z organizmi rečnega dna. Naseljenost talnih organizmov in raznolikost vrst se močno zmanjša. Velik negativni učinek na ribje populacije ima tudi nihanje vode, ki je posledica obratovalnega režima posamezne hidro elektrarne. Posebno velik je vpliv dnevnega nihanja vode na zarod in mladice, ki ostanejo ujeti v depresijah, večjih ali manjših kotanjah, nastalih po umiku vode oziroma zmanjšanju njene globine. V takih primerih lahko pride tudi do pogina zaradi zadušitve, v vsakem primeru pa so v takih strukturah ujete ribe lahek plen plenilcev. V gornjesavskem ribiškem območju se vpliv obratovanja hidroelektrarn kaže predvsem v reki Savi Dolinki dolvodno od pregrade HE Moste. Zaradi dnevnega nihanja vode je funkcionalnost drstišč zmanjšana. Dogaja se namreč, da ikre zaradi upada vodne gladine ostanejo na suhem in propadejo.

Vpliv zaježitve sega tudi dolvodno od elektrarne. Količina in sestava rečnega sedimenta je drugačna od prejšnjega, naravnega stanja. Z zaježitvijo se močno zmanjša ali celo prekine naravni transport rečnih plavin. V strukturi rečnega dna dolvodno od pregrade se močno zmanjša količina drobnih frakcij. Te se usedajo v akumulaciji, kjer povzročijo zamuljenost dna in brežin, medtem ko se dolvodno opaža njihov deficit. Težave se pojavljajo tudi zaradi izvajanja nekaterih nujnih rednih vzdrževalnih del v akumulaciji kot je na primer odstranjevanje usedlin. Poleg tega se spremeni tudi temperaturni režim vode, kar vpliva na celotno združbo vodnih rastlin in živali.

Vzporedno z gradnjo velikih elektrarn se je že v preteklosti na manjših vodotokih gradilo različne vodosilne naprave, v zadnjem času pa vedno bolj tudi male vodne elektrarne, klasične s točkovnim ali kratkim odvzemom vode in derivacijske, kjer se voda od zajetja do strojnice vodi po cevovodu na daljše razdalje (več sto metrov, tudi km in več). Taka gradnja oziroma obratovanje malih elektrarn, potokom na velikih razdaljah odvzame vodo in s tem spremeni njihov značaj in biološke procese. Manj problematičen od obeh načinov gradnje malih

hidroelektrarn je tako imenovani klasičen tip male hidroelektrarne, kjer se vodo praviloma odvzame na krajših razdaljah, na že obstoječih jezovih. Zmanjšani pretoki vode v potoke prinašajo spremembe hidromorfoloških lastnosti vodotoka, koristni vodni površini, hidro dinamiki in seveda tudi v življenjskih združbah. Spremenijo se lahko vrstni sestav, sorazmerje vrst, naseljenost na enoto površine in seveda s tem primarna, sekundarna in terciarna produkcija v potoku. V gornjesavskem ribiškem območju so male hidroelektrarne koncentrirane predvsem v porečju Tržiške Bistrice, Save Bohinjke in Radovne ter na nekaterih pritokih Save Dolinke.

Zaradi prevelikega odvzema rečnih naplavin so bili spremenjeni mnogi pomembni habitati, uničena številna drstišča. Odvzem proda je danes urejen s koncesijami, vendar se še vedno dogaja, da pod naslovom vzdrževalnih del prihaja do nekontroliranega in škodljivega poseganja v prodišča. Pomen dobrega upravljanja s to naravno dobrino je izrednega pomena za biotsko pestrost vodnega in obvodnega prostora. Ohranjanje strukture naplavin - zrnastostne strukture dna, ki je eden od pomembnejših abiotskih faktorjev, neposredno vpliva na vodne življenjske združbe, tudi na ribe in njihove najpomembnejše habitate – drstišča. Za litofilne drstnice, vrste rib, ki ikre odlagajo v prodno podlago, so to ključni habitati, zaščiteni tudi s predpisi.

Siva čaplja, *Ardea cinerea* je v Sloveniji gnezdilec. Ocenjuje se, da gnezdi vsako leto vsaj 500 parov, prezimuje pa 1800 osebkov (http://sl.wikipedia.org/wiki/Siva_čaplja). Poleg malih sesalcev in dvoživk so njena hrana tudi ribe. Pleni predvsem v potokih in manjših, srednje velikih in velikih rekah na plitvejših odsekih.

Zaradi povečanja njene populacije je v mnogih gojitvenih potokih resno ogrožena sonaravna gojitev domorodnih postrvjih vrst. V nekaterih primerih so rezultati tako slabi, da nadaljevanje sonaravne gojitve ni več smiselno. Predlaga se izvedba projekta s katerim se razišče vpliv sive čaplje na ribje populacije in predlaga možne ukrepe za zaščito rib.

Usmeritve za poribljavanje in gojitev rib

Za nadomeščanje izpada rib zaradi ribolov oziroma za vzdrževanje optimalne številčnosti populacij domorodnih ribjih vrst, glede na nosilno sposobnost vode, ribiške družine izvajajo doseljevanje rib ali poribljavanje z odraslo ribo ali z mladimi. Za doseljevanje domorodnih ribjih vrst (mladice) v območja ribolova – v ribolovne revirje, izvajalci ribiškega upravljanja njihove mladice pridobivajo na dva načina. Mladice domorodnih postrvjih vrst se sonaravno gojijo v njihovem naravnem okolju – gojitvenih revirjih ali pa tudi v nadzorovanih pogojih v ribogojnicah.

Povečan ribolovni pritisk ribičev v posameznih ribolovnih revirjih gornjesavskega ribiškega območja se kompenzira bodisi z zmanjševanjem dovoljenega dnevnega uplena ali z dopolnilnimi poribljavanji merskih rib, vzgojenih v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojitev rib za poribljavanja. V tem primeru se lahko izjemoma poribljava tudi z merskimi ribami domorodnih in tujerodnih vrst (šarenka, gojeni krap).

Poribljavanja ribolovnih revirjev

Poribljavanja ribolovnih revirjev gornjesavskega ribiškega območja se izvajajo z mladimi domorodnih vrst rib, v okviru tako imenovanih vzdrževalnih vlaganj, upoštevaje načelo lokalnih značilnosti ribje združbe. Ribe, ki so sicer domorodne za Slovenijo, niso pa prisotne v posameznih ribiških območjih, okoliših oziroma revirjih, se tja ne smejo poribljavati. Izjeme so možne na podlagi predhodne **ocene tveganja za naravo in/ali na** podlagi strokovnega mnenja ZZRS.

V času ribolovne sezone se izvajajo ukrepi dopolnilnega poribljavanja merskih rib domorodnih vrst rib ter šarenke in krapa, kjer to ni izrecno prepovedano.

Podrobne usmeritve in ukrepi bodo določeni v ribškogojitvenih načrtih za izvajanje ribiškega upravljanja v posameznih ribiških okoliših.

Vrsta in obseg sonaravne gojitve

Sonaravna gojitev poteka običajno v varstvenih revirjih, gojitvenih potokih in vzrejnih ribnikih. Pri tem je potrebno upoštevati tudi morebiten negativen vpliv take gojitve na biotsko raznovrstnost. Za določitev gojitvenih revirjev za namen sonaravne gojitve je zato nujno upoštevati primernost oziroma nosilno sposobnost posameznih potokov, ob upoštevanju njihovega naravovarstvenega statusa.

Sonaravna gojitev se začne z odvzemom spolnih celic s smukanjem spolno zrelih rib v naravi ali v ribogojnici. Odvzem spolnih celic v naravi je načrtovan in omejen v obsegu, ki je primeren in v skladu z načelom trajnostne rabe in potrebami izvajanja ribiškega upravljanja v posameznem ribiškem okolišu. V ribogojnici je dovoljen odvzem spolnih celic od plemenk, ki so vzrejene iz iker pridobljenih od domorodnih rib iz narave. Oplojene ikre se nato valijo v ribogojnicah, kjer je v nadzorovanih pogojih preživetje mnogo večje kot v naravi. Ikre z očmi oziroma zarod se nato vrne v naravno okolje, večinoma v gojitvene potoke. Sledi faza priraščanja v naravnem okolju, ki praviloma traja dve leti, lahko tudi več ali manj, odvisno pač od produktivnosti in hitrosti rasti posameznega revirja. Takrat se mladice z elektroribolovom izlovijo in v okviru vzdrževalnih poribljavanj preselijo v ribolovne revirje.

Sonaravna gojitev se lahko izvaja na dva načina: z vložitvijo zaroda na začetku ciklusa sonaravne gojitve (klasičen način opisan v prejšnjem odstavku) in odlovom mladice na koncu gojitvenega ciklusa. Drugi način, tako imenovani novi način, se izvaja brez vlaganja zaroda, vsake tri leta se odlovijo dve oziroma tri letne mladice. Vse druge ribe ciljne vrste in vse

druge ribe spremljevalnih vrst se po elektroodlovu žive vrnejo v gojitveni revir. Sonaravna gojitev se izvaja v skladu z ekosistemskimi značilnostmi območja in potrebami posameznega ribiškega okoliša.

V ribiškogojitvenih načrtih se za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiških okoliših določi revirje, kjer se izvaja sonaravna gojitev in obseg gojitve (količina vložnega zaroda). Opusti se sonaravno gojitev v revirjih, kjer so v preteklosti rezultati bili slabi ali kjer je to v nasprotju s predpisi o ohranjanju narave.

Odvzem spolnih celic

Odvzem spolnih celic v gornjesavskem ribiškem območju se izvaja v skladu z načelom trajnostne rabe ribolovnih virov in v posebej zato določenih revirjih in drstiščih ter v obsegu potreb ribiškega območja oziroma posameznih ribiških okolišev.

Podrobne usmeritve in ukrepi bodo določeni v ribiškogojitvenih načrtih za izvajanje ribiškega upravljanja v posameznih ribiških okoliših.